Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 215 (465) ◆ Середа, 11 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

УЧОРА:

Голова Верховної Ради України Іван Плющ повернувся з поїздки до Австралії, де він перебував на запрошення парламенту цієї країни.

Президент України Леонід Кравчук провів у Києві прес-конференцію для журналістів.

Детальніше про ці події ви прочитаєте в наступних номерах газети.

НАРАДА У ПРЕЗИДЕНТА

Київ, 10 листопада. (Кор. Укрінформ). Підсумки недавньої робочої зустрічі делегацій України та Росії з питань Чорноморського флоту, хід виконання ялтинських угод були розглянуті сьогодні під час наради у Президента України Леоніда Кравчука.

ЩОБ ЗАХИСТИТИ ЖИТТЯ ШАХТАРІВ

Кабінет Міністрів України постановив утворити на базі воєнізованих гірничорятувальних частин Державного комітету по вугільній промисловості Державну воєнізовану гірничорятувальну службу, а також затвердив положення про неї.

Таке рішення прийняте з урахуванням особливих умов несення служби у воєнізованих гірничорятувальних частинах вугільної промисловості і з метою організації більш ефективного проведення рятувальних робіт, захисту життя шахтарів від наслідків аварій на підприємствах по видобутку і переробці вугілля.

Доручено Державному комітетові по вугільній промисловості разом з Академією наук та відповідними міністерствами і відомствами підготувати і здійснити протягом 1993—1994 років програму розвитку науково-виробничих потужностей по розробці й серійному випуску засобів зв'язку та захисту шахтарів і гірничорятувальників від високих температур і газів, а також спеціального обладнання для попередження і ліквідації підземних аварій.

Згідно з положенням про Державну воєнізовану гірничорятувальну службу у вугільній промисловості особам воєнізованого складу гарантується ряд пільг.

«НОВЕ СЛОВО — В НОВІЙ УКРАЇНІ»

Так прозаїки, поети, літературознавці республіки визначили головну тему пленуму ради Спілки письменників України, який 10 листопада відкрився у Києві.

Майстри слова винесли на своє обговорення проблеми: «Про нові з'яви на видавничому небосхилі», «Про ідею акціонування власності Спілки письменників України і Літфонду України», «Про зміни в статуті СПУ та перереєстрацію Спілки», «Звернення пленуму до Президента України про небезпеку, яка нависла над українським літературним словом», робочі питання.

Напередодні пленуму відбулася зустріч секретарів СПУ з керівниками обласних письменницьких організацій.

КОНСОЛІДУЮТЬСЯ ЛІКАРІ

Звітно-виборні збори Всеукраїнського лікарського товариства (ВУЛТ) відбулися в Ужгороді. Проаналізовано діяльність цієї громадської організації за перші два роки, визначені нові напрями роботи. Створене влітку 1990 року, ВУЛТ поставило за мету консолідувати вітчизняні лікарські сили шляхом підвищення їх соціальної і культурної значимості, спрямувати їхні зусилля на утвердження української медичної науки, зміцнення охорони здоров'я народу. Крайові осередки ВУЛТ створені у більшості областей.

Президентом ВУЛТ знову обрано народного депутата України, члена-кореспондента АН України Любомира Пирога.

Читайте в номері

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСТАВУ»

12 Особистості

ТАЛАНТ — ЦЕ ОЗНАКА ВІЧНОСТІ

На честь Олега Блохіна

Свято динамівських «зірок»

Найяскравіша зірка за всю історію українського футболу Олег Блохін і в свої сорок років не втратив багатьох чудових якостей. Любов до нього болільників безмежна. То й не дивно, що на його іменини зібралися тисячі шанувальників футболу. Репортаж про матч «Динамо» — «Олімпіакос» читайте на 16 стор.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

УЧОРА в Дзеркальній залі МЗС України міністр закордонних справ А. Зленко та Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Індія в Україні С. Деваре обмінялися грамотами про ратифікацію Договору про дружбу і співробітництво між двома державами. Цей документ був підписаний під час візиту до Індії Президента Л. Кравчука в березні цього року. Верховна Рада України ратифікувала його 1 липня, а уряд Індії — 28 вересня.

Офіційна хроніка

ЗУСТРІЧ ПОСЛІВ УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЮ В США

Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Олег Білорус зустрівся з послом Ізраїлю в США Залманом Шовалом. Олег Білорус висловив впевненість, що відносини між двома країнами мають хороші перспективи. На прохання посла Ізраїлю він детально розповів про принципи зовнішньої політики України, підкресливши, що вона активно виступає за ліквідацію напруженості в різних регіонах земної кулі, врегулювання міжнародних конфліктів політичним шляхом. Зокрема, Україна зацікавлена у стабілізації обстановки на Близькому Сході і готова використати свій міжнародний авторитет для досягнення міцного і тривалого миру у цьому регіоні.

Важливе місце у бесіді двох послів посідали питання розширення торгово-економічного співробітництва України та Ізраїлю. Серед його можливих напрямків Олег Білорус виділяв легку і харчову промисловість, житлове будівництво, розвиток малого бізнесу, створення спільних підприємств. Посол Ізраїлю наголосив на зацікавленості його країни у розвитку активних економічних зв'язків з Україною, зокрема, у галузі житлового будівництва, виробництва цементу тощо. Залман Шовал висловився за розвиток в Україні експортного виробництва напівфабрикатів з наступним доведенням товарів до готовності в Ізраїлі та експортом готової продукції до США.

ПОСОЛ УКРАЇНИ В США ЗУСТРІВСЯ З ПОСЛОМ ФРАНЦІЇ

Надзвичайний і Повноважний Посол України в США Олег Білорус зустрівся з послом Франції в Америці Жаком Андреані. Під час розмови О. Білорус зупинився на особливостях економічного і політичного розвитку України, розповів про хід демократизації українського суспільства і темпи впровадження ринкових реформ. Він, зокрема, зазначив, що Україна і Франція можуть значно розширити двосторонні економічні зв'язки, стати зразком нових партнерських відносин в Європі.

Серед проблем, що стоять на шляху до такого співробітництва, Олег Білорус назвав нестачу інформації про можливості розвитку французького бізнесу в Україні, великий економічний і науково-технічний потенціал нашої країни. До найбільш перспективних галузей двостороннього співробітництва належать радіоелектроніка, машинобудівна, фармацевтична, харчова, легка промисловість.

Зі свого боку, посол Франції цікавився подіями в Україні, проблемами формування нового уряду. Особливий інтерес Ж. Андреані виявив до розвитку відносин України з сусідніми державами, перш за все з Росією і Молдовою.

ПРОБЛЕМИ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН З УКРАЇНОЮ ОБГОВОРЕНО В ДЕРЖДЕПАРТАМЕНТІ США

У Державному департаменті США відбулася зустріч Надзвичайного і Повноважного Посла України у США Олега Білоруса із заступником держсекретаря з питань міжнародної безпеки Френком Уізнером.

У ході бесіди обговорювалося широке коло питань двосторонніх відносин, зокрема ходу договірного процесу між обома країнами. У цьому зв'язку Френк Уізнер висловив задоволення американської сторони результатами візиту офіційної делегації США, яка провела інтенсивні переговори на високому рівні у Києві в жовтні цього року.

Центральне місце у розмові посідала тема ядерного роззброєння, в тому числі комплекс проблем, що стосуються нерозповсюдження ядерної зброї, демонтажу і виведення ядерних боєголовок з території України. Сполучені Штати Америки, сказав Френк Уізнер, добре усвідомлюють масштаби потенційних фінансових витрат України, пов'язаних із виконанням положень Договору про стратегічні наступальні озброєння. Саме тому США виявляють готовність взяти значну частину таких витрат на себе. Найближчим часом така допомога набуде конкретних форм, підкреслив заступник держсекретаря США.

Порушувались також питання надання Україні міжнародних гарантій її національної безпеки з боку ядерних держав.

У постійних комісіях Верховної Ради

ЧИ НЕ НАБРИДЛО СИДІТИ В ЯМІ?

Деякі думки з приводу законопроекту «Про сільську поселенську мережу»

Скільки написано, сказано, прийнято постанов, що мали б розв'язати старі й нові проблеми села. А скільки «пролито сліз» і висловлено порад, як витягти його з глибокої прірви! Та, на жаль, справи поки що не поліпшуються, хоча деякі передумови для цього вже створено. Виникають запитання: невже нічого не можна зробити, щоб село виборсалося з тієї ями, в яку його штовхнули? Невже не відродимо й не піднесемо до рівня сучасної світової цивілізації? Запитання не риторичні й відповіді на них не можуть бути простими і однозначними, адже тут сплелося чимало гострих проблем. І розрубати цей вузол нелегко, бо рубати доведеться по живому.

Ось і підготовка законопроекту «Про сільську поселенську мережу» ще на стадії відпрацювання його концептуальних положень, структур викликала як палку підтримку, так і стриманість, сумніви. Все це й змусило нас висловити свої міркування щодо необхідності такого закону, деяких його основних положень.

Верховна Рада України прийняла чимало законодавчих актів, спрямованих на правове забезпечення перетворень на селі. Зокрема, важливе значення мають закони, прийняті протягом 1990—1992 років: «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», «Про колективне сільськогосподарське підприємство», «Про селянське (фермерське) господарство», «Про форми власності на землю» та інші. Можна дискутувати щодо якості законів, навіть осуджувати їх, як це дехто робить. Але, якщо не бути вперто упередженим, не можна не побачити, що вони все-таки діють, хоча й не так, як хотілося б, позитивно впливають на процеси в молодій державі.

Тема наших міркувань дещо інша, але хочеться сказати кілька слів про те, як виконується Закон про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві. **Так, минулого року на розвиток АПК витрачено 16,1 мільярда карбованців, з них на розвиток соціальної сфери — 3,7 мільярда або на 21 процент більше, ніж у 1990 році.** Правда, виділені кошти освоєно, а ось плани введення в дію житла та об'єктів соцкультпобуту виконано лише на 80—84 відсотки.

Згідно зі статтею 4 Закону про рівність форм господарювання **в Україні почали діяти 32 агрокомбінати 10 агрооб'єднань, 23 агроторгових і 439 малих підприємств, близько 100 агрофірм та понад 2 тисячі кооперативів (дані на 1 січня). Нині нараховується більш як 10 тисяч селянських (фермерських) господарств, за якими закріплено 218, 5 тисячі гектарів землі.**

Коли замислюєшся над тим, чому ще не досить добре відчуваємо дію нових законів, то, крім усього, що цьому перешкоджає, бачиш, що в них не знайшли відображення (або знайшли фрагментарно) реалії сьогодення, особливо ті, які зумовлені глибокими соціально-економічними перетвореннями. Саме цим, зокрема, й пояснюється необхідність закону «Про сільську поселенську мережу».

Спочатку — кілька фактів. У селі Скибинці Погребищенського району на Вінниччині після революції залишився мальовничий куточок — невеликий півострів на ставку, оточений високими осокорами. На ньому розташовувалися будівлі колишнього землевласника. Кращого місця для відпочинку важко було знайти, але одному з керівників місцевого колгоспу захотілося спорудити там тваринницькі приміщення. Селяни обурювалися, заперечували, проте їх ніхто й слухати не хотів. І колись мальовничий куточок потихеньку перетворився на справжній свинарник.

У Баришівському районі на Київщині планували побудувати завод по виробництву шкіри. Населення виступило проти, хоча для району і селян це було вигідно в усіх відношеннях.

Велике лихо спіткало людей у зоні Чорнобильської АЕС. **Для їхнього переселення в різних районах України споруджено сотні будинків з** усім необхідним для життя і господарювання. А люди не дуже охоче їх заселяють. Чому?

Проїдьтеся електропоїздом з Києва до Яготина, Фастова чи Обухова, і ви побачите цілі селища з 2—3-поверховими котеджами. Це, так звані, дачні будиночки, які в багатьох селян викликають нездорову заздрість. Нічого не маємо проти дачників, але освоєння ними земель уже породжує чимало проблем.

Нарешті, зростає кількість фермерських господарств. Хтось з індивідуалів залишається в селі, а хтось, можливо, забажає спорудити житлові й господарські будівлі на відведеній йому землі, тобто, створити своє поселення. Це також породить багато проблем, **яких за одним махом не розв'язати.**

Приклади можна було б продовжити, але й наведених досить, щоб переконатися: **є чимало питань, розв'язати які має законодавство. Але нині відповідні положення або зовсім відсутні, або не охоплюють навіть певної кількості відносин. Хіба не дивно, що є сільські поселення, але в чинному законодавстві не визначено ні їхнього статусу, ні органів управління? Також не визначено господарської території, формування й використання бюджету, правового забезпечення розвитку соціальної інфраструктури села в умовах ринку. А взяти такі питання, як економічні основи розвитку сільських поселень, їхнє державне управління і самоврядування, організаційні засади функціонування сільської поселенської мережі, що теж потребують законодавчого забезпечення.**

Хіба не дивно, що не визначено статусу сільських поселень (а їх в Україні на початку року було майже 29 тисяч) і органів управління та самоврядування у кожному з них, а також питання економічних основ розвитку цих поселень, організаційні засади функціонування і розвитку сільської поселенської мережі?

Звичайно, можна ще раз переглянути Закон про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування з приводу управління й самоврядування і внести поправки. Але тоді потрібно вносити й положення про типи і статус кожного сільського поселення, про економічні й фінансові основи їхнього розвитку, організаційні засади функціонування сільської поселенської мережі, про регулювання діяльності місцевих громадських об'єднань і товариств, політичних партій, а також проведення масових заходів, свят, референдумів, забезпечення правопорядку тощо. Коли все це включити в згаданий закон, то докорінно зміниться його зміст і загальне призначення. Але чи доцільно?

Попереднє вивчення пропозицій щодо підготовки законопроекту «Про сільську поселенську мережу», що надійшли з міністерств, відомств і місцевих Рад, засвідчує про нагальну потребу в такому законі. В пропозиціях звертається увага на необхідність чіткого визначення статусу і типології сільського поселення, формування місцевого бюджету й використання коштів, розподілу прав і обов'язків між місцевими державними органами влади і керівними структурами АПК та інших підприємств, на відповідальність за розвиток і діяльність закладів інфраструктури.

На нашу думку, в майбутньому законі могли б бути такі розділи, як: типи та правовий статус сільських поселень, економічні й фінансові основи розвитку, організаційні засади функціонування сільської поселенської мережі та державне управління і самоврядування в сільських поселеннях. Разом з тим нам дуже хотілося б почути і думки читачів, насамперед тих, кого цей закон стосується безпосередньо.

Геннадій ДУБЕНКОВ,
народний депутат України, секретар Комісії з питань відродження та соціального розвитку села,
Анатолій ЗАДВОРНИЙ,
старший консультант Секретаріату Комісії з питань відродження та соціального розвитку села, кандидат філософських наук.

Точка зору

ФАТАЛЬНА ПОМИЛКА

може статися в Україні, на думку народного депутата України Олександра БІЛОУСЕНКА

Довелося мені нещодавно побувати в Німеччині. Там я зайвий раз переконався, що Україні конче необхідно розвивати власний малий і великий бізнес, аби вийти з економічної кризи, до якої привели всі колишні структури, так звані директивні органи. І нам усім, вчорашнім комуністам і сьогоднішнім демократам, треба відсунути на десятий план політичні чвари, політичні амбіції, бо на перший план треба ставити економіку, проблеми організації виробництва. Як депутат не раз моделював ситуацію, яка може скластися в Україні, коли фракція В'ячеслава Чорновола переможе, і ми саморозпустимося та призначимо нові вибори. На мою думку, то було б фатальною помилкою. Бо шановний В'ячеслав Максимович не враховує реальної обстановки в нашому суспільстві. Політична активність тепер пригасла, виборці розчарувалися в багатьох лідерах, котрі багато обіцяли зробити на ниві демократичних перетворень, але задовольнилися отриманням особисто для себе різних високих посад і примовкли, наче б уже й немає за що боротися. Отож, дочасні вибори можуть принести непередбачувані наслідки. Плід має визріти. Нехай буде відомо всім, хто кричить про негайні нові вибори, що результати соціологічного опитування на Запоріжжі показали: лише 23 відсотки громадян з правом голосу готові взяти участь у голосуванні, решта дивиться на все це скептично.

Другий бік медалі. Припустимо, на нові вибори вдасться підняти людей. Але, певен, тепер реванш візьмуть ще більші реакціонери, аніж ті, котрі керували за так званих застійних часів. Хто сумнівається, раджу піти постояти в чергах і послухати, які настрої в наших громадян: «Заберіть свободу слова, але верніть застійні часи, коли руб щось значив і на зарплату можна було жити». Ось такі настрої і допоможуть прийти до влади правим. Гадаю, всім зрозуміло, що тоді про самостійність України не буде навіть мови.

Олександр БІЛОУСЕНКО.
Запоріжжя.

ПАТРІАРХ ВІТЧИЗНЯНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

Віддати данину пам'яті основоположникові вітчизняної електронної обчислювальної техніки Сергію Лебедєву зібрались вчора в столиці республіки на урочисту сесію загальних зборів АН України у зв'язку з 90-річчям з дня його народження, провідні українські вчені і спеціалісти, які працюють у цій галузі, соратники і учні академіка.

Ювілей видатного вченого і організатора науки відзначається в Україні так урочисто не випадково. Адже саме у Феофанії під Києвом група однодумців під керівництвом академіка Лебедєва майже нелегально займалась проблемами переслідуваної в той час «лженауки» кібернетики.

Тут і було створено першу в колишньому СРСР і континентальній Європі електронну цифрову обчислювальну машину «МЭСМ».

Закон України

«ПРО ЗАСТАВУ»

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про заставу»

Верховна рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про заставу» з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про заставу» застосовуються акти законодавства України в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України до 15 листопада 1992 року:

підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з прийнятим Законом;

привести рішення Уряду України у відповідність із Законом України «Про заставу»;

забезпечити прийняття міністерствами і відомствами України нормативних актів на виконання цього Закону та перегляд і скасування нормативних актів, що йому суперечать.

4. Національному банку України та Фонду державного майна України забезпечити прийняття нормативних актів на виконання Закону України «Про заставу» та перегляд і скасування нормативних актів, які суперечать цьому Закону.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
2 жовтня 1992 року

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття застави

Застава — це спосіб забезпечення зобов'язань.

В силу застави кредитор (заставодержатель) має право в разі невиконання боржником (заставодавцем) забезпеченого заставою зобов'язання одержати задоволення з вартості заставленого майна переважно перед іншими кредиторами.

Застава виникає в силу договору чи закону.

Стаття 2. Законодавство України про заставу

Цим Законом визначаються основні положення про заставу.

Відносини застави, не передбачені цим Законом, регулюються іншими актами законодавства України.

Стаття 3. Застосування застави

Заставою може бути забезпечена дійсна вимога, зокрема така, що випливає з договору позики (банківської позички), купівлі-продажу, оренди, перевезення вантажу тощо.

Застава може мати місце щодо вимог, які можуть виникнути у майбутньому, за умови, якщо є угода сторін про розмір забезпечення заставою таких вимог.

Застава має похідний характер від забезпеченого нею зобов'язання.

Стаття 4. Предмет застави

Предметом застави може бути майно та майнові права.

Предметом застави може бути майно, яке відповідно до законодавства України може бути відчужено заставодавцем та на яке може бути звернено стягнення.

Предметом застави може бути майно, яке стане власністю заставодавця після укладення договору застави, в тому числі продукція, плоди та інші прибутки (майбутній урожай, приплід худоби тощо), якщо це передбачено договором.

Предметом застави не можуть бути національні культурні та історичні цінності, що перебувають у державній власності і занесені або підлягають занесенню до Державного реєстру національного культурного надбання.

Предметом застави не можуть бути вимоги, які мають особистий характер, а також інші вимоги, застава яких забороняється законом.

Стаття 5. Застава майна

Застава майна охоплює його приналежності та невіддільні плоди, якщо інше не передбачено законом чи договором. Застава майна може включати відокремлені плоди тільки у випадках, межах та порядку, передбачених законом чи договором.

Застава майна може здійснюватися шляхом передачі товаророзпорядчого документа (коносаменту, складського посвідчення — варанта тощо) кредиторові.

Застава цінних паперів може здійснюватись шляхом передачі їх заставодержателю або у депозит нотаріальної контори чи банку.

Стаття 6. Застава майна, що перебуває у спільній власності

Майно, що перебуває у спільній власності, може бути передано в заставу тільки за згодою всіх співвласників.

Майно, що перебуває у спільній частковій власності (частки, паї), може бути самостійним предметом застави за умови виділення його в натурі.

Стаття 7. Заміна предмета застави

Заміна предмета застави може здійснюватися тільки за згодою заставодержателя. Порядок заміни предмета застави при заставі товарів в обороті або у переробці регулюється розділом III цього Закону.

Стаття 8. Ризик випадкової загибелі предмета застави

Ризик випадкової загибелі предмета застави несе власник заставленого майна, якщо інше не передбачено законом чи договором.

Стаття 9. Володіння заставленим майном

Законом чи договором передбачається перебування заставленого майна у володінні заставодавця, заставодержателя або третьої особи.

Стаття 10. Страхування предмета застави

Заставодержатель зобов'язаний страхувати передане в його володіння заставлене майно, якщо це передбачено законом чи договором.

Ломбард зобов'язаний страхувати прийняте в заставу майно за рахунск заставодавця за оцінкою, яка за згодою сторін проводилась при прийнятті майна в заставу.

Заставодавець зобов'язаний страхувати заставлене майно, яке залишається у його володінні.

При настанні страхового випадку заставодержатель має переважне право задоволення своїх вимог із суми страхового відшкодування.

Стаття 11. Сторони договору застави

Сторонами договору застави (заставодавцем і заставодержателем) можуть бути фізичні, юридичні особи та держава.

Заставодавцем може бути як сам боржник, так і третя особа (майновий поручитель).

Заставодавцем при заставі майна може бути його власник, який має право відчужувати заставлене майно на підставах, передбачених законом, а також особа, якій власник у встановленому порядку передав майно і право застави на це майно.

Стаття 12. Зміст договору застави

У договорі застави повинно бути зазначено найменування (прізвище, ім'я та по батькові), місцезнаходження (місце проживання) сторін, суть забезпеченої заставою вимоги, її розмір і строк виконання зобов'язання, опис, оцінка і місцезнаходження майна, а також будь-які інші умови, відносно яких за заявою однієї з сторін повинна бути досягнута угода.

Стаття 13. Форма договору застави

Договір застави повинен бути укладений у письмовій формі.

У випадках, коли предметом застави є нерухоме майно, транспортні засоби, космічні об'єкти, товари в обороті або у переробці, договір застави повинен бути нотаріально посвідчений на підставі відповідних правоустановчих документів. Нотаріальне посвідчення договору застави нерухомого майна здійснюється в нотаріальних органах за місцем знаходження нерухомого майна, договору застави транспортних засобів та космічних об'єктів — за місцем реєстрації цих засобів та об'єктів, договору застави товарів в обороті або у переробці — за місцем знаходження підприємства.

Законодавством України може бути передбачено й інші випадки нотаріального посвідчення договору застави.

Угодою сторін може бути передбачено нотаріальне посвідчення договору застави і в тих випадках, коли це є не обов'язковим в силу законодавства України, але на цьому наполягає одна із сторін.

Стаття 14. Наслідки недотримання вимог щодо форми договору застави та його нотаріального посвідчення

Недотримання вимог щодо форми договору застави та його нотаріального посвідчення тягне за собою недійсність договору з наслідками, передбаченими законодавством України.

Стаття 15. Ведення Книги запису застав

У випадках, передбачених частиною другою статті 13, заставодавці зобов'язані вести Книгу запису застав відповідного зразка та в порядку, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Заставодавець несе відповідальність за своєчасність і достовірність внесення відомостей про заставу в Книгу запису застав.

Заставодавець зобов'язаний відшкодовувати потерпілим заставодержателю або третій особі в повному обсязі збитки, завдані несвоєчасним внесенням записів в Книгу запису застав, неповними або неточними записами, а також ухиленням від обов'язку надати Книгу запису застав для ознайомлення.

Стаття 16. Момент виникнення права застави

Право застави виникає з моменту укладення договору застави, а в разі, коли договір підлягає нотаріальному посвідченню — з моменту нотаріального посвідчення цього договору. Якщо предмет застави відповідно до закону чи договору повинен знаходитись у заставодержателя, право застави виникає в момент передачі йому предмета застави. Якщо таку передачу було здійснено до укладення договору, — то з моменту його укладення.

Стаття 17. Право розпорядження заставленим майном

Заставодавець зберігає право розпорядження заставленим майном, якщо інше не передбачено законом чи договором.

Заставодавець може відчужувати заставлене майно тільки за згодою заставодержателя за умови переходу до нового заставодавця основного боргу, забезпеченого заставою.

Стаття 18. Наступні застави заставленого майна

Наступні застави вже заставленого майна допускаються в разі, якщо інше не передбачено законом і попередніми договорами застави.

Якщо предметом застави стає майно, яке вже є заставним забезпеченням іншого зобов'язання (боргу), заставне право попереднього заставодержателя (попередніх заставодержателів) зберігає силу.

Вимоги заставодержателя, у якого право застави виникло пізніше, задовольняються з вартості предмета застави після повного забезпечення вимог попередніх заставодержателів.

Заставодавець зобов'язаний повідомити кожного із заставодержателів про всі попередні застави, а також про характер та розмір забезпечених цими заставами зобов'язань. Заставодавець зобов'язаний відшкодувати збитки, що виникли у будь-якого з його заставодержателів внаслідок невиконання ним цього зобов'язання.

Стаття 19. Вимоги заставодержателя, що задовольняються за рахунок заставленого майна

За рахунок заставленого майна заставодержатель має право задовольнити свої вимоги в повному обсязі, що визначається на момент фактичного задоволення, включаючи проценти, відшкодування збитків, завданих прострочкою виконання (а у випадках, передбачених законом чи договором, — неустойку), необхідні витрати по утриманню заставленого майна, а також витрати на здійснення забезпеченої заставою вимоги, якщо інше не передбачено договором застави.

Стаття 20. Звернення стягнення на заставлене майно

Заставодержатель набуває право звернення стягнення на предмет застави в разі, якщо в момент настання терміну виконання зобов'язання, забезпеченого заставою, воно не буде виконано, якщо інше не передбачено законом чи договором.

При припиненні (реорганізації, ліквідації) юридичної особи заставодавця заставодержатель набуває право звернення стягнення на заставлене майно незалежно від настання строку виконання зобов'язання, забезпеченого заставою.

При частковому виконанні боржником забезпеченого заставою зобов'язання застава зберігається в початковому обсязі.

Якщо предмет одного договору застави складають дві або більше речей (два чи більше прав), стягнення може бути звернено на всі ці речі (права) або на будь-яку з речей (на будь-яке з прав) за вибором заставодержателя. Якщо заставодержатель зверне стягнення на одну річ (право), він зберігає право наступного стягнення на інші речі (права), що складають предмет застави.

До третьої особи, яка задовольнила в повному обсязі вимоги заставодержателя, переходить разом з правом вимоги забезпечена нею застава в установленому законодавством порядку.

Звернення стягнення на заставлене майно здійснюється за рішенням суду, арбітражного суду, третейського суду, якщо інше не передбачено законом, а також у безспірному порядку на основі виконавчого напису нотаріальних органів у випадках, передбачених законодавством України.

Реалізація заставленого майна, на яке звернено стягнення, провадиться судовим виконавцем на підставі виконавчого листа, суду або наказу арбітражного суду, або виконавчого напису нотаріальних органів у встановленому порядку, якщо інше не передбачено цим Законом чи договором.

Стаття 21. Реалізація заставленого майна через аукціони (публічні торги)

Реалізація заставленого майна провадиться з аукціонів (публічних торгів), якщо інше не передбачено договором.

Якщо аукціон (публічні торги) оголошено таким, що не відбувся, заставодержатель за згодою заставодавця має право залишити заставлене майно за собою за початковою оцінкою. У випадках, коли заставодавець такої згоди не дав, то заставлене майно реалізується у встановленому порядку, якщо інше не передбачено договором.

Стаття 22. Продаж заставлених валютних цінностей

Продаж заставлених валютних цінностей проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 23. Реалізація заставлених майнових прав

При заставі майнових прав реалізація предмета застави провадиться шляхом уступки заставодавцем заставодержателю вимоги, що випливає із заставленого права.

Заставодержатель набуває права вимагати в судовому порядку переводу на нього заставленого права в момент виникнення права звернення стягнення на предмет застави.

Стаття 24. Задоволення вимог заставодержателя в разі недостатньої суми, виручено ї від реалізації предмета застави

У випадках, коли суми, виручено ї від продажу предмета застави, недостатньо для повного задоволення вимог заставодержателя, він

(Продовження на 6-й стор.).

Продиктовано в номер

КАПІТАЛІСТ НА ДОШЦІ ПОШАНИ

На сесії міськради Кривого Рога депутати прийняли рішення занести на Дошку пошани фотографію... пана Франка Лукаса — керівника проекту житлового комплексу, який споруджує у селі Всебратське австрійсько-український концерн «Макулан».

Інформагенція «Собор».

ДЕБЮТ НЕВІДОМОГО КІНО

Фірма «Київкіно» спільно з посольством Німеччини в Україні та Німецьким культурним центром імені Гете вперше в Україні представляють «Невідоме кіно Німеччини».

Урочисте відкриття кінофестивалю відбудеться в кінотеатрі «Кінопанорама» 12 листопада о 17.20. Першою демонструватиметься мелодраматична стрічка «Романс у мінорі» відомого кінорежисера Александра Клюге. А на черзі знайомство з рештою (всього репрезентовано шість) робіт кінорежисерів Хельмута Койтнера та Александра Клюге, імена яких досить відомі знавцям кіно. Буде представлено так зване «серйозне кіно» імпресіоністського характеру 40—80-х років.

До 20 листопада на широкоформатних екранах кінотеатрів «Лейпціг», «Кінопанорама» кияни та гості столиці зможуть відкривати для себе невідоме кіно Німеччини.

Людмила ГРАЧ.

ПОДАЛІ ВІД ТРИЗУБА!

Президія ВР Криму прийняла постанови «Про печатки і штампи Верховної Ради Криму, його президії та структурних підрозділів» та «Про печатки і вивіски місцевих Рад народних депутатів та їх виконавчих комітетів». В них вказується на присутність зображення нового герба Республіки Крим з грифоном. Досі в Криму користувалися старим гербом Української РСР.

У ПОШУКУ 50 ТИСЯЧ

На зборах 14 громадсько-політичних організацій Криму обнародувано створення Координаційної ради об'єднання демократичних сил Криму «Незалежній Україні — новий парламент». Основною метою нового об'єднання є збирання підписів на підтримку Всеукраїнського референдуму за відставку ВР України після дострокових парламентських виборів у 1993 році. Ініціював антипарламентську кампанію в Криму Всекримський рух виборців «За громадянський мир і злагоду», громадянський форум Криму, регіональні відділення «Нової України», Народного руху, «Просвіти», УРП та ін. Є намір зібрати щонайменше 50 тисяч підписів.

Олександр ПІЛАТ.

ЖИТИ СТАНЕ КРАЩЕ

До Всесвітнього Дня якості, який завтра, 12 листопада, проводиться за рішенням ООН під девізом «Якість в ім'я кращого життя», Українська асоціація якості провела Перший Міжнародний форум «Дні якості у Києві-92». На форумі прийнято звернення до керівництва України, схвалено мету і принципи національної політики України в галузі якості.

ОДЕСА — ЗА ФЕДЕРАЦІЮ

Соціологічний центр «Пульс» провів опитування серед депутатів облради та населення з таким формулюванням: «Чи підтримуєте ви ідею федеративного устрою України з наданням значно більшої, ніж сьогодні, самостійності і широких прав на самоврядування областям (землям), як це зроблено, наприклад, у ФРН?» За федеративний устрій висловилися 80 відсотків депутатів, проти — 13. Серед виборців за федерацію не такий рішучий настрій: «за» висловилися 46 відсотків опитаних, «проти» — 16. Решта — не визначилися.

Георгій ВОРОТНЮК.

ВСІ ОПЕРИ В ГОСТІ — ДО НАС...

Справжньою подією в музично-театральному житті України буде перший оперний фестиваль, присвячений 150-річчю від дня народження М. Лисенка. Протягом десяти днів (з 10 по 19 листопада) на сценах театру опери та балету, оперної студії Київської консерваторії виступатимуть трупи майже всіх оперних театрів України.

У здійсненні цього масштабного заходу активну участь беруть Міністерство культури України та театр «Дружба».

Ірина МОРОЗ,
студентка Київської консерваторії.

РИНОК БЕЗ ПРОФСПІЛОК!

5 листопада «ГУ» повідомив про демарш одинадцяти профспілкових об'єднань: вони консолідувались у негативному ставленні до законотворення, пов'язаного з діяльністю профспілок. Серед тих, хто підписався під декларацією з цього приводу,— в. о. голови ФНПУ О. Єфименко:

— Ми вирішили вдатися до публічної заяви, бо переконані, що йде неприхований наступ на права трудящих з боку законодавця. Тому повинні консолідувати свої зусилля. Адже з нових законодавчих актів вилучаються права, які здавна були прерогативою профспілок.

У березні минулого року у статті 97 Кодексу законів про працю профспілки було усунуто від участі у нормуванні зарплати, статтею 45 профспілкові органи позбавлено права вимагати звільнення керівників, які порушують трудове законодавство, гребують умовами колективного договору. А 19 червня профспілки позбулися права законодавчої ініціативи. Практично профспілки втратили можливість реально впливати на розв'язання соціально-економічних проблем.

Останньою краплею, що переповнила чашу терпіння, було слухання у другому читанні статей законопроекту «Про порядок вирішення колективних трудових конфліктів, спорів», коли депутати привітали застосування локауту і фактично ліквідували право на страйк як інструмент соціального протесту. Від нас забрано право розглядати трудові спори між роботодавцем і трудящим, тобто захищати права останнього.

Гадаю,— наголосив О. Єфименко,— цього досить, щоб переконатися: держава має намір прямувати в ринок без профспілок, які є неформальними заступниками інтересів людей праці.

Записав Сергій ВЛАД.

НАЦІЮ СТВОРЮЄ КУЛЬТУРА

Актуальне інтерв'ю

Недавно на розширеному засіданні колегії Міністерства культури розглядалися питання, пов'язані з кардинальними завданнями розвитку культури після прийняття Верховною Радою «Основ законодавства України про культуру». Своїми думками з цього приводу ділиться президент республіканської асоціації «За відродження й розвиток української національної культури», доктор педагогічних наук М. ПОПЛАВСЬКИЙ.

— Михайле Михайловичу, на колегії міністерства не тільки з оптимізмом говорили про перспективи розвитку культури, але й прозвучало чимало тривожних нот щодо нинішнього стану речей. Яка ваша думка про нинішні процеси в культурі?

— Я належу до тих, хто переконаний: розбудова Української держави неможлива без розвою національної культури. Так само неможлива й соціальна ринкова економіка поза духовністю. На жаль, доводиться констатувати продовження занепаду культури. Панує ілюзія, що спочатку треба дбати про добробут і економіку. Не тішать навіть обіцяні «Основами законодавства України про культуру» щорічні 8 відсотків державного бюджету. По-перше, це надзвичайно мало. По-друге, де гарантія, що в умовах галопуючої інфляції ці 8 відсотків не стануть за рік нинішніми двома? По-третє, уряд завжди може заявити, що не має можливості передати культурі ці кошти.

Але це не означає, що можна сидіти склавши руки й чекати з моря погоди. Нам треба розробити справді наукову концепцію пріоритетів у культурі, щоб мали змогу йти в ногу з усім цивілізованим світом.

— І які ж мають бути пріоритети?

— Розвій сучасної цивілізації пов'язаний з посиленням ролі дозвілля в духовному житті суспільства. Країни «сімки», наприклад, на ці потреби використовують від 40 до 50 і більше відсотків свого бюджету. Тільки в США виконується понад 30 національних і регіональних програм організації дозвілля різних верств населення. Переконаний, що на цей шлях має стати й Україна. Але, щоб цей поступ був успішний, слід визначити чинники подолання кризи в культурному житті. Передусім, на всіх рівнях необхідно відмовитися від стереотипів культурно-ідеологічного мислення, що зводилося до визначення клубів, бібліотек, парків, театрів, філармоній та інших закладів як ланок єдиної системи маніпулювання суспільною свідомістю.

Слід також мати на увазі, що прийнятий закон не вичерпує всього розмаїття динамічної дійсності. Тому потрібно продовжувати створювати на законодавчому рівні системи матеріального, правового, психолого-педагогічного й організаційно-методичного забезпечення широкої доступності цінностей культури для всіх верств населення. Потрібні також державні гарантії захисту від надмірної комерціалізації культури й порушень принципу соціальної справедливості. Необхідна полівaріантність культурно-дозвільної діяльності.

— Ви розгорнули стисло справжню концепцію перебудови підготовки кадрів для культури. А чи зверталися з цими пропозиціями до державних органів?

— Так, наша асоціація передала їх на розгляд до Міністерства культури. Там наші пропозиції передали до управління навчальних закладів, де вони й знаходяться вже півроку. Ясна річ, це нас турбує. Тим більше, що це все-таки пряме завдання міністерства. І якщо вже ми, громадська організація, займаємося концептуальними питаннями, то це свідчить найперше про те, що «не все гаразд у Датському королівстві», пробачте, в Міністерстві культури.

— І як усунути ці негаразди?

— Нині скрізь на ключових позиціях у культурі гостро бракує людей нової генерації. Як на мене, в Мінкультурі, як і в будь-якій іншій царині, має бути створена команда реформаторів, яка зможе від вишиваних сорочок і шароварів перейти до розбудови істинних національно-культурних цінностей. Потрібна державна програма розвитку культури. І слід змінити нинішню орієнтацію міністерства на управління професійною сферою мистецтва. Адже тим самим звужується поняття культури як якості життя.

Функції міністерства я бачу в тому, щоб воно інтегрувало діяльність усіх соціальних інститутів, які сприяють відродженню й подальшому розвиткові вітчизняної і світової культури. Безумовно, на рівні держави, міністерства необхідно активніше займатися питаннями інтеграції нашої культури з культурою української діаспори. Прийшов, нарешті, час, коли ці дві культури мають злитися в єдину потужну ріку української національної культури.

Як на мене, варто запровадити курс вітчизняної і світової культури в усіх школах і вищих навчальних закладах, відкрити кафедри вітчизняної культурології в усіх вузах, особливо в технічних.

Звичайно, реалізація таких масштабних заходів потребує грунтовного наукового аналізу. З цією метою при Міністерстві культури було б доцільним створити управління у справі соціально-культурного прогнозування, де б працювали вчені-аналітики.

Словом, розпочати слід з тверезого і грунтовного аналізу умов виживання культури, забезпечення соціального захисту її працівників. Одночасно подбати про удосконалення управління з відповідним кадровим забезпеченням. Практика свідчить, що самі по собі реорганізації, структурні зміни й перестановки не дадуть бажаних результатів, якщо не будуть наповнені новим змістом і творчою працею.

Головне ж — усі в міністерстві мають налаштуватися на важку й буденну, але зодчу працю. Надійшов час компетентних, відповідальних і рі-

щучих дій, і ц...
оновлення нам ...
ристати обов'яз...

— Розбудову ...
культури ви по...
усім з кадрами, ...
цюють...

— Якщо гово...
нова епоха ...
кадрів. Починат...
перебудову слід...
саме культура ...
такою, а не ін...
ра — це ...
ті народу ...
вимірюється ...
і поступ її дем...
на моралі, і на...
ність та якість ...

— Для цьог...
серйозні змін...
кадрів у вузах...

— Я вважаю...
ка кадрів для за...
повинна здійсн...
вим замовлен...
так і окремих ...
передбачає бі...
навчальних пл...
вих форм інте...
чального проце...
ня прог... пр...
товки з ...ахув...
замовника.

І ще одне. В...
ралізації управ...
та освітою ...
кових і н...
здатних ко...
головних устан...
льтурології цю...
б виконувати ...
ри України. Її ...
розгорнути на ...
го інституту к...
тив там, у ціло...
йому до снаги ...
завдання.

Випускники ...
володіти навик...
вної, посередн...
заційної, просв...
ності, соціальн...
вання й управ...

— Розро...
витку осв...
ри, певно, не...
діяльності асо...

— Безумовн...
гатьох починан...
вважаю діяльн...
асоціацією ф...
ні діти Україн...
окремої розм...

...

ВОЛ...

...

КОЗ...

Щось новеньке

ПІШОВ УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИК

У виробничому об'єднанні «Дніпровський машинобудівний завод» вперше в Україні освоєно випуск наручних механічних годинників.

Лише в середині серпня дніпропетровські машинобудівники заснували з колективом відомого Чистопільського годинникового заводу (Татарстан) спільне підприємство «Дніпро — Схід». Та не випадково вдалося протягом неповних трьох місяців налагодити виробництво: Дніпровський машзавод — один з унікальних гігантів колишнього ВПК, отож досвіду й кваліфікації його фахівцям не позичати.

Нині це виробництво вже розпочало чи готується розпочати випуск відразу кількох видів продукції. Як говорить генеральний директор об'єднання Віктор Бояр, хотілося передусім запустити на потік вироби, яких Україна досі не мала. З'ясувалося, що жодне з українських підприємств не випускає наручних годинників.

У цеху мікроелектроніки та комунікацій обладнали складальне підприємство «Дніпро — Схід». Поки що комплектуючі одержують головним чином з Чистополя, але вже сьогодні механічний та інші цехи об'єднання готові постачати власні корпуси та деталі. Люди ж напрочуд швидко оволоділи новою технологією.

На циферблаті нових годинників — синьо-жовтий прапор і золотий тризуб. Незабаром годинники з'являться в магазинах спочатку Дніпропетровська, а згодом — і всієї України. До кінця поточного року машинобудівники планують випустити не менш як двадцять тисяч годинників, а в наступному — сто п'ятдесят — двісті тисяч.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Коротко

МАЛЕ...
НАШО...
Чигири...
Уманськ...
ніська й...
ні — в...
ких ос...
щини в...
року зі...
йову р...
обрало ...
мана, с...
вірність ...
А обл...
театр ім...
ченка ...
60-річчя ...
місцева ...
рилася ...
атрові ...
мобіль ...
до ньог...
Лідія ...
Черк...

[...]йловичу, на [...] не тільки [...]рили про [...]тку культу[...]ло чимало [...]до нинiш[...] Яка ваша [...] процеси [...]

[...] тих, хто [...]удова Ук[...] неможлива [...]льної ку[...]можлива й [...] економіка [...] На жаль, [...]вати про[...] культури. [...]очатку тре[...]обут і еко[...] навіть обі[...]онодавства [...]уру» що[...]ержавного [...], це над[...]-друге, де [...]вах галопу[...]ідсотків не [...]шніми дво[...]завжди мо[...] має мож[...]льтурі ці [...]

[...], що мож[...] руки й че[...]. Нам тре[...]ді наукову [...]етів у ку[...]ногу йти в [...]ваним сві[...]

[...] бути пріо[...]

[...]ї цивіліза[...]осиленням [...] духовному [...]раїни «сім[...]ці потреби [...] 40 до 50 [...]вого бюд[...]А виконy[...]ональних і [...]м організа[...]ерств на[...]ий, що на [...]й Україна. [...]уп був ус[...]ити чинни[...] в культур[...]цім, на всіх [...]ідмовитися [...]турно-іде[...], що зво[...]ня клубів, [...]еатрів, фі[...]акладів як [...]ми маніпу[...] свідоміс[...]

[...] на увазі, [...] не вичер[...]тя дина[...]му потріб[...]створювати [...]

[...]АЦІЮ СТВОРЮЄ КУЛЬТУРА

Актуальне інтерв'ю

Недавно на розширеному засіданні колегії Міністерства культури розглядалися питання, пов'язані з кардинальними завданнями розвитку культури після прийняття Верховною Радою «Основ законодавства України про культуру». Своїми думками з цього приводу ділиться президент республіканської асоціації «За відродження й розвиток української національної культури», доктор педагогічних наук М. ПОПЛАВСЬКИЙ.

на законодавчому рівні системи матеріального, правового, психолого-педагогічного й організаційно-методичного забезпечення широкої доступності цінностей культури для всіх верств населення. Потрібні також державні гарантії захисту від надмірної комерціалізації культури й порушень принципу соціальної справедливості. Необхідна поліваріантність культурно-дозвільної діяльності.

— Ви розгорнули стисло справжню концепцію перебудови підготовки кадрів для культури. А чи зверталися з цими пропозиціями до державних органів!

— Так, наша асоціація передала їх на розгляд до Міністерства культури. Там наші пропозиції передали до управління навчальних закладів, де вони й знаходяться вже півроку. Ясна річ, це нас турбує. Тим більше, що це все-таки пряме завдання міністерства. І якщо вже ми, громадська організація, займаємося концептуальними питаннями, то це свідчить найперше про те, що «не все гаразд у Датському королівстві», пробачте, в Міністерстві культури.

— І як усунути ці негаразди!

— Нині скрізь на ключових позиціях у культурі гостро бракує людей нової генерації. Як на мене, в Мінкультурі, як і в будь-якій іншій царині, має бути створена команда реформаторів, яка зможе від вишиваних сорочок і шароварів перейти до розбудови істинних національно-культурних цінностей. Потрібна державна програма розвитку культури. І слід змінити нинішню орієнтацію міністерства на управління професійною сферою мистецтва. Адже тим самим звужується поняття культури як якості життя.

Функції міністерства я бачу в тому, щоб воно інтегрувало діяльність усіх соціальних інститутів, які сприяють відродженню й подальшому розвиткові вітчизняної і світової культури. Безумовно, на рівні держави, міністерства необхідно активніше займатися питаннями інтеграції нашої культури з культурою української діаспори. Прийшов, нарешті, час, коли ці дві культури мають злитися в єдину потужну ріку української національної культури.

Як на мене, варто запровадити курс вітчизняної і світової культури в усіх школах і вищих навчальних закладах, відкрити кафедри вітчизняної культурології в усіх вузах, особливо в технічних.

Звичайно, реалізація таких масштабних заходів потребує грунтовного наукового аналізу. З цією метою при Міністерстві культури було б доцільним створити управління у справі соціально-культурного прогнозування, де б працювали вчені-аналітики.

Словом, розпочати слід з тверезого і грунтовного аналізу умов виживання культури, забезпечення соціального захисту її працівників. Одночасно подбати про удосконалення управління з відповідним кадровим забезпеченням. Практика свідчить, що самі по собі реорганізації, структурні зміни й перестановки не дадуть бажаних результатів, якщо не будуть наповнені новим змістом і творчою працею.

Головне ж — усі в міністерстві мають налаштуватися на важку й буденну, але зодчу працю. Надійшов час компетентних, відповідальних і рішучих дій, і цей шанс для оновлення нам потрібно використати обов'язково.

— Розбудову національної культури ви пов'язуєте передусім з кадрами, які в ній працюють..

— Якщо говорити коротко, нова епоха потребує нових кадрів. Починати ж кадрову перебудову слід з культури. Бо саме культура робить націю такою, а не іншою. Бо культура — це [illegible] цивілізо[illegible]сті народу, [illegible] цивілізо[illegible]ю вимірюється і гуманізм нації, і поступ її демократії, і глибина моралі, і навіть продуктивність та якість праці.

— Для цього необхідні й серйозні зміни в підготовці кадрів у вузах. Які саме!

— Я вважаю, що підготовка кадрів для закладів культури повинна здійснюватися за цільовим замовленням як держави, так і окремих організацій. Це передбачає більшу гнучкість навчальних планів, пошук нових форм інтенсифікації навчального процесу, поглиблення прог[illegible] практичної [illegible]товки з [illegible]ахуванням інте[illegible]ів замовника.

І ще одне. В умовах децентралізації управління культурою та освітою [illegible]ростає ро[illegible] наукових і н[illegible]льних з[illegible]дів, здатних координувати функції головних установ. У галузі культурології цю функцію могла б виконувати академія культури України. Її можна було б розгорнути на базі Київського інституту культури. Колектив там, у цілому, здоровий і йому до снаги вирішувати нові завдання.

Випускники Академії повинні володіти навиками комунікативної, посередницької, організаційної, просвітницької діяльності, соціального програмування й управління.

— Розро[illegible]а Концепції роз витку осв[illegible] в царині [illegible]тури, певно, не єдиний напрям діяльності асоціації!

— Безумовно, ні. Серед багатьох починань найголовнішим вважаю діяльність створеного асоціацією фонду «Обдаровані діти України». Але це тема окремої розмови...

Інтерв'ю взяв Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Передплата-93

Подарунок — наша газета

До корпункту зателефонував начальник товарно-сировинної компанії «Херсонголовпостач» Володимир Боєв і повідомив, що колектив вирішив передплатити для інвалідів війни, які лікуються в обласному госпіталі, 30 примірників нашої газети, а 20 примірників — вихованцям Херсонської школи-інтернату № 2.

— Спочатку ми дещо побоювались, що ваша газета є рупором ультрарадикальних політиків, — сказав Володимир Леонтійович.— Але згодом переконалися в іншому. Нам імпонують стримані оцінки подій, в основі яких грунтовний фактичний матеріал. Газета уникає загравань з впливовими політиками, обрала курс на утвердження в Україні державності. Тому цього року переважна більшість наших спеціалістів віддала перевагу під час передплатної кампанії саме вашому виданню. І ще: спасибі за оперативну публікацію законів республіки, що для нас, постачальників, важить чимало.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Зверніть увагу

БІОПОЛЕ ПЛЮС... КІБЕРНЕТИКА!

Народний цілитель Микола Щербатюк уже добре відомий громадськості, яка цікавиться нетрадиційною медициною. Виявивши у себе кілька років тому дар зцілення, він вилікував кілька тисяч хворих.

Біополе Щербатюка виявилося рятівним від таких непростих хвороб, як остеохондроз, астма, хвороби суглобів. Але особливо ефективно він лікує шкірні захворювання, зокрема псоріаз.

З початку своєї практики цілитель тісно співпрацює з лікарями і вченими. У поліклініці № 2 лікарні імені Калініна в контрольній групі Щербатюка, яка знаходилася під наглядом лікарів, більшість пацієнтів розпрощалася з хворобами. Нині цілитель працює під керівництвом А. Попова, завідуючого відділом медичних інформаційних систем Інституту кібернетики. Вчений і цілитель спільно шукають шляхів ефективної допомоги хворим з використанням нетрадиційних методик. У будинку відпочинку «Харчовик» у Ворзелі під Києвом йому виділено 120 ліжок. Телефон у Києві (044) 432-35-62.

На фото: професор А. Попов і народний цілитель М. Щербатюк в Інституті кібернетики імені В. Глушкова.

УКРІНФОРМ.

Екологія

ВІД МОРАТОРІЮ ДОЦІЛЬНО ВІДМОВИТИСЯ

Менш ніж через місяць після міжнародного семінару з проблем реактивнісних аварій атомники знову зібралися в Києві. Цього разу — на семінар-нараду щодо майбутнього атомної енергетики в Україні. Його організувала національна Академія наук разом з державним концерном «Укратоменергопром».

У семінарі взяли участь представники науково-дослідних установ Росії та України, що причетні до проектування, конструювання та наукового супроводу АЕС, Держатомнагляду України, експлуатаційники.

Тональності роботі семінару задала доповідь академіка Митрофана Пасічника, яка попри мораторій на розвиток атомної енергетики в Україні була присвячена саме концепції її розвитку. В подальших виступах обговорювалися підходи до модернізації енергоблоків з реакторами ВВЕР-1000, місце АЕС в енергетичній програмі України, перспективи використання важководних реакторів, питання підвищення безпеки, надійності та економічності енергоблоків.

Хоча питання концепції розвитку не були визначені остаточно, в резолюції семінару відзначено, що вкрай потрібно створити державні структури управління атомною енергетикою, розробити програму її використання, прийняти відповідний закон. Доцільно також скасувати мораторій на подальше спорудження недобудованих українських АЕС, які можна ввести в дію уже в наступному році. А дбаючи про перспективу, не треба нехтувати і закордонними типами АЕС.

Олексій БРЕУС.

Щось новеньке

[...]В УКРАЇНСЬКИЙ ГОДИННИК

[...] об'єднанні [...]шинобудів[...] в Украї[...] наручних [...]ів.

[...]ерпня дні[...]шинобудів[...]олективом [...]ького го[...] (Татар[...]приємство [...] не ви[...] протягом [...]ців налаго[...] Дніпров[...] один з [...]олишнього [...]й кваліфікації його фахівцям не позичати.

Нині це виробництво вже розпочало чи готується розпочати випуск відразу кількох видів продукції. Як говорить генеральний директор об'єднання Віктор Бояр, хотілося передусім запустити на потік вироби, яких Україна досі не мала. З'ясувалося, що жодне з українських підприємств не випускає наручних годинників.

У цеху мікроелектроніки та комунікацій обладнали складальне підприємство «Дніпро — Схід». Поки що комплектуючі одержують головним чином з Чистополя, але вже сьогодні механічний та інші цехи об'єднання готові постачати власні корпуси та деталі. Люди ж напрочуд швидко оволоділи новою технологією.

На циферблаті нових годинників — синьо-жовтий прапор і золотий тризуб. Незабаром годинники з'являться в магазинах спочатку Дніпропетровська, а згодом — і всієї України. До кінця поточного року машинобудівники планують випустити не менш як двадцять тисяч годинників, а в наступному — сто п'ятдесят — двісті тисяч.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Коротко

МАЛЕНЬКІ РАДОЩІ НАШОГО ЧАСУ

Чигиринський полк, Уманський кіш, Золотоніська й Смілянська сотні — всього 15 козацьких осередків Черкащини вперше після 1918 року зібралися на крайову раду. Товариство обрало крайового отамана, склало присягу на вірність Україні.

А обласний муздрамтеатр імені Тараса Шевченка відзначив своє 60-річчя. З цієї нагоди місцева влада розщедрилася й подарувала театрові квартиру, автомобіль і навіть пальне до нього.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Пам'ять

Створено [...] Вадима [...]

5 листопада Ва[...] виповнилося б 30[...]ме до цієї дати б[...]чене відкриття у [...] меморіальної до[...]льєфом В. Бойка н[...]званій його імене[...]вання доброї пам'[...]го депутата Укра[...]чуцька міськрада [...] батьків Вадима [...] друзів та колег з[...] телестудії «Гарт».

З ініціативи мі[...]татського клубу [...] газети «Вісник [...] створено фонд Ва[...] Кошти підуть на [...] пам'ятника на йо[...] Світловодську, а т[...]снування журнал[...]мії імені Вадима [...]**льовий рахунок [...] Укрсоцбанку № 001700635 МФ[...] поміткою «для ф[...] Бойка».**

Анатолій [...]
Полтавська об[...]

Анонс

ГРУ[...] ПРО ЦИ[...]

Крутий україн[...] авангардист Во[...]булько, відомий у [...]то як Цибуля, нар[...] собі пам'ятник не[...] видав книжку під [...] назвою «Піраміда»[...]ші та 5 поем май[...] не вказано, але м[...]бо майстер, спаси[...] дарував один при[...]таю — й плачу. [...] Цибулі усного, Ц[...]кованого, Цибулі, [...] свої вірші про [...] Ілька Муромця ч[...] виспівує, приспів[...] власним пузом, н[...]мусь не тримаю[...] сорочки. А в кни[...] слова. Хотів оце[...] щось звідти проц[...] в Цибулиних вірш[...]ляються один за д[...] чарки в хрещати[...] гайлівках: почнеш[...] не закінчиш. Але[...]да маємо нагоду [...] послухати живог[...] того дня о 19-й [...]пичному Будин[...] Укр-пен-клуб, асо[...] література» та Спі[...]ників влаштовую[...]цію «Піраміди». С[...] радю.

Христофор [...]

На фото Сергі[...]ЧУКА: Цибуля.

ГОЛОС України

шанс для
…рібно вико-
…аціональної
…уєте перед-
… в ній пра-
… коротко,
…ебує нових
… кадрову
…ультури. Бо
…ить націю
… Бо культу-
…вілізо… ос-
…ілізо… ію
…анізм нації,
…тії, і глиби-
… продуктив-
…обхідні й
… підготовці
… саме?
…о підготов-
…ів культури
…ися за цільо-
…к держави,
…нізацій. Це
… гнучкість
… пошук но-
…фікації нав-
… поглиблен-
…чної …
…м інте…
…вах децент-
… культурою
… рол… чау-
… з… ів,
…ати функції
… галузі ку-
…кцію могла
…емія культу-
…на було б
… Київсько-
…ури. Колек-
…здоровий і
…шувати нові
…емії повинні
… комунікати-
…ої, органі-
…ької діяль-
… програму-
…цепції роз-
…инні … ту-
…ний напрям
… Серед ба-
…головнішим
… створеного
… «Обдарова-
…ле це тема
…в'ю взяв
…лександр
…МИРОВ.
… Миколи
…СЬКОГО.

…РАДОЩІ
…АСУ
…й полк,
…ш, Золото-
…янська сот-
… 15 козаць-
…ів Черка-
… після 1918
…ся на кра-
… Товариство
…ового ота-
… присягу на
…іні.
… муздрам-
…араса Шев-
…ачив своє
…цієї нагоди
…а розщед-
…арувала те-
…ру, авто-
…іть пальне
…РЕНКО.
… область.

Передплата-93

Подарунок — наша газета

До корпункту зателефонував начальник товарно-сировинної компанії «Херсонголовпостач» Володимир Боєв і повідомив, що колектив вирішив передплатити для інвалідів війни, які лікуються в обласному госпіталі, 30 примірників нашої газети, а 20 примірників — вихованцям Херсонської школи-інтернату № 2.

— Спочатку ми дещо побоювались, що ваша газета є рупором ультрарадикальних політиків, — сказав Володимир Леонтійович.— Але згодом переконалися в іншому. Нам імпонують стримані оцінки подій, в основі яких грунтовний фактичний матеріал. Газета уникає загравань з впливовими політиками, обрала курс на утвердження в Україні державності. Тому цього року переважна більшість наших спеціалістів віддала перевагу під час передплатної кампанії саме вашому виданню. І ще: спасибі за оперативну публікацію законів республіки, що для нас, постачальників, важить чимало.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Зверніть увагу

БІОПОЛЕ ПЛЮС... КІБЕРНЕТИКА!

Народний цілитель Микола Щербатюк уже добре відомий громадськості, яка цікавиться нетрадиційною медициною. Виявивши у себе кілька років тому дар зцілення, він вилікував кілька тисяч хворих.

Біополе Щербатюка виявилося рятівним від таких непростих хвороб, як остеохондроз, астма, хвороби суглобів. Але особливо ефективно він лікує шкірні захворювання, зокрема псоріаз.

З початку своєї практики цілитель тісно співпрацює з лікарями і вченими. У поліклініці № 2 лікарні імені Калініна в контрольній групі Щербатюка, яка знаходилася під наглядом лікарів, більшість пацієнтів розпрощалася з хворобами. Нині цілитель працює під керівництвом А. Попова, завідуючого відділом медичних інформаційних систем Інституту кібернетики. Вчений і цілитель спільно шукають шляхів ефективної допомоги хворим з використанням нетрадиційних методик. У будинку відпочинку «Харчовик» у Ворзелі під Києвом йому виділено 120 ліжок. Телефон у Києві (044) 432-35-62.

На фото: професор А. Попов і народний цілитель М. Щербатюк в Інституті кібернетики імені В. Глушкова.

УКРІНФОРМ.

Екологія

ВІД МОРАТОРІЮ ДОЦІЛЬНО ВІДМОВИТИСЯ

Менш ніж через місяць після міжнародного семінару з проблем реактивніснних аварій атомники знову зібралися в Києві. Цього разу — на семінар-нараду щодо майбутнього атомної енергетики в Україні. Його організувала національна Академія наук разом з державним концерном «Укратоменергопром».

У семінарі взяли участь представники науково-дослідних установ Росії та України, що причетні до проектування, конструювання та наукового супроводу АЕС, Держатомнагляду України, експлуатаційники.

Тональності роботі семінару задала доповідь академіка Митрофана Пасічника, яка попри мораторій на розвиток атомної енергетики в Україні була присвячена саме концепції її розвитку. В подальших виступах обговорювалися підходи до модернізації енергоблоків з реакторами ВВЕР-1000, місце АЕС в енергетичній програмі України, перспективи використання важководних реакторів, питання підвищення безпеки, надійності та економічності енергоблоків.

Хоча питання концепції розвитку не були визначені остаточно, в резолюції семінару відзначено, що вкрай потрібно створити державні структури управління атомною енергетикою, розробити програму її використання, прийняти відповідний закон. Доцільно також скасувати мораторій на подальше спорудження недобудованих українських АЕС, які можна ввести в дію уже в наступному році. А дбаючи про перспективу, не треба нехтувати і закордонними типами АЕС.

Олексій БРЕУС.

Пам'ять

Створено фонд Вадима Бойка

5 листопада Вадиму Бойку виповнилося б 30 років. Саме до цієї дати було приурочене відкриття у Кременчуці меморіальної дошки з барельєфом В. Бойка на вулиці, названій його іменем. На вшанування доброї пам'яті народного депутата України Кременчуцька міськрада запросила батьків Вадима Бойка, його друзів та колег з молодіжної телестудії «Гарт».

З ініціативи міського депутатського клубу та редакції газети «Вісник Кременчука» створено фонд Вадима Бойка. Кошти підуть на спорудження пам'ятника на його могилі у Світловодську, а також на заснування журналістської премії імені Вадима Бойка. **Цільовий рахунок відкрито в Укрсоцбанку Кременчука, № 001700635 МФО 33138, з поміткою «для фонду Вадима Бойка».**

Анатолій ЩЕРБАК.
Полтавська область.

Анонс

ГРУША ПРО ЦИБУЛЮ

Крутий український поет-авангардист Володимир Цибулько, відомий у народі просто як Цибуля, нарешті воздвиг собі пам'ятник нерукотворний: видав книжку під нескромною назвою «Піраміда». Там 23 вірші та 5 поем майстра. Наклад не вказано, але мені байдуже, бо майстер, спасибі йому, подарував один примірник. Читаю — й плачу. Бо звик до Цибулі усного, Цибулі недрукованого, Цибулі, що виспівує свої вірші про єфрейтора Ілька Муромця чи Басаврюка, виспівує, приспівуючи собі власним пузом, на якому чомусь не тримаються гудзики сорочки. А в книжці є лиш слова. Хотів оце принагідно щось звідти процитувати, але в Цибулиних віршах рядки чіпляються один за другий, немов чарки в хрещатицьких забігайлівках: почнеш — до ночі не закінчиш. Але 13 листопада маємо нагоду побачити й послухати живого Цибулю: того дня о 19-й годині в столичному Будинку вчителя Укр-пен-клуб, асоціація «Нова література» та Спілка письменників влаштовують презентацію «Піраміди». Сходю. І вам раджу.

Христофор ГРУША.

На фото Сергія КОВАЛЬЧУКА: Цибуля.

Добра вість

БМТ ВІД ПРЕЗИДЕНТА

Чимала група провідних медичних працівників та науковців стали свідками церемонії передачі операційного столу представникові НДІ клінічної та експериментальної хірургії професору В. Саєнку від радника Президента України Михайла Михальченка, який виконував доручення Леоніда Кравчука. Операційний стіл «БМТ-300» вартістю 50 тисяч марок було подаровано Президенту України фірмою «Бланко» (Німеччина), яку представляли на церемонії панове Байєр і Шінкман. До речі, фірма зажила слави у світі бізнесу виготовленням найсучаснішого обладнання для харчової промисловості, а «познайомила» з нею Президента Л. Кравчука київська фірма «Каліпсо».

Сергій ВУСАТИЙ.
Київ.

Знай наших!

КНЯЗІ НЕ БОЯТЬСЯ ГРЯЗІ

У селі Семенівка Білгород-Дністровського району на 74 гектарах створено сільгоспкооператив «Рюрик». Унікальність його в тім, що господарство створене князем Володимиром Аргутинським-Долгоруким, нащадком легендарного Рюрика, громадянином Франції. Князь часто буває на півдні України, де він скликав і очолив Дворянське зібрання. Володимир Владиславович — колишній одесит, закінчував тутешню філармонію, й тепер, бува, дає концерти в різних містах Європи. Князь — віртуозний віолончеліст.

А навіщо князеві морока з землею? Все просто: кооператив допоможе заробити гроші на спорудження затишного будинку для людей похилого віку — як тих, хто захоче повернутися з еміграції, так і місцевих ветеранів. Коли вони тут оселяться, то не знатимуть нестатку в овочах, фруктах чи молоці з медом.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Реалії

ПРИЙШЛО «ЗНАННЯ» ДО «ПРОСВІТИ»

Рішення про злиття цих громадських організацій на обласному рівні ухвалили учасники спільного пленуму обох товариств. Ідея визрівала давно, та керівництво «Знання» не погоджувалось на «нерівний шлюб», мовляв, «Просвіта» без посагу, а ми вже ж майна надбали: приміщення, меблі, автомобілі, оргтехніка... Словом, «Просвіта» підозрювалась у намірі побратися з розрахунку. Хоча саме «Знання» вже давно перестало бути культосвітньою організацією, а пішло в бізнес: організовує виступи екстрасенсів, ясновидців тощо. «Просвіта» ж, не маючи шеляга за душею, популяризує науку, культуру, народні звичаї. Тож цілком природно, що вона посіла спорожніле місце. Правда, майна успадкувала небагато: керівництво попередньої організації із знанням справи встигло розпродати більшу його частину.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Коротко

ЩО ТАКЕ КАЗИНО!

Дніпропетровський райвиконком дозволив своєму Палацові культури здати частину приміщення під казино. Зал для ігор розміститься в кімнаті, де діти вчилися танцям. Завідувачеві відділом культури райадміністрації, який квартирував у Палаці, також доведеться залишити свій службовий кабінет.

ПРОПОНУЮТЬ НЕ ПАНЬКАТИСЬ

Громадяни України можуть володіти чим завгодно, окрім повітряного простору. Не поважати норми права, а керуватися ними. «Громадська користь», «добросовісна конкуренція» тощо — зайва лірика. Приблизно так вважають члени Дніпровської асоціації молодих політиків і політологів, пропонуючи для обговорення свій проект Конституції України.

Інформагентство «Собор».

Дніпропетровськ.

ДЕСЯТЬ ЛІТ ПОТОМУ

1982 року художній фільм «Ніч закоротка» режисера, а нині голови Спілки кінематографістів України М. Бєлікова став одкровенням на кінофестивалі у Мангеймі (Німеччина), за що й був удостоєний головного призу. І ось, через десять років, на тому самому кінофестивалі спробу здобути визнання зробить повнометражна стрічка режисера А. Дончика «Кисневе голодування», що розповідає про тіньові сторони армійського життя.

Інформація «ГУ».

Репліка

ЯКИЙ ПАСАЖ—ТАКИЙ ПЕЙЗАЖ

Харківські телеглядачі вже звикли до силових втручань рекламних роликів «Телепасажу» в програму Українського телебачення. Та, як кажуть, своя рука — владика: а керівництву харківського ТБ рекламні кошти важать більше, ніж бажання телеглядачів, скажімо, зустрітися на екрані з керівником Державної телекомпанії паном Охмакевичем, який мав повідомити про подальшу долю в Україні московського телеканалу «Останкіно». Замість цієї зустрічі харків'яни мали черговий «Телепасаж» і 20—25 хвилин фотопейзажів.

В'ячеслав РОМАНОВСЬКИЙ.

Харків.

Закон України

«ПРО ЗАСТАВУ»

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

має право, якщо інше не передбачено законом чи договором, одержати суму, якої не вистачає для повного задоволення вимоги, з іншого майна боржника в порядку черговості, передбаченої законодавством України.

Стаття 25. Наслідки перевищення суми, виручeної від реалізації предмета застави, над сумою боргу

Якщо при реалізації предмета застави виручена грошова сума перевищує розмір забезпечених цією заставою вимог заставодержателя, різниця повертається заставодавцю.

Стаття 26. Припинення звернення стягнення на заставлене майно виконанням основної вимоги

Заставодавець має право в будь-який час до моменту реалізації предмета застави припинити звернення стягнення на заставлене майно виконанням забезпеченого заставою зобов'язання.

Якщо зобов'язання, забезпечене заставою, передбачає виконання частинами, заставодавець має право припинити звернення стягнення на предмет застави шляхом виконання простроченої частини зобов'язання.

Якщо заставодавцем є третя особа, яка надала в заставу належне їй майно, то в разі невиконання забезпеченого заставою зобов'язання перед заставодержателем вона має право виконати зобов'язання з метою запобігання звернення стягнення на предмет застави.

Стаття 27. Збереження застави

Застава зберігає силу, якщо за однією з підстав, зазначених в законі, майно або майнові права, що складають предмет застави, переходять у власність іншої особи.

Застава зберігає силу і у випадках, коли у встановленому законом порядку відбувається уступка заставодержателем забезпеченої заставою вимоги іншій особі або переведення боржником боргу, який виник із забезпеченої заставою вимоги, на іншу особу.

Стаття 28. Припинення застави

Право застави припиняється:

з припиненням забезпеченого заставою зобов'язання;

в разі загибелі заставленого майна;

в разі придбання заставодержателем права власності на заставлене майно;

в разі примусового продажу заставленого майна;

при закінченні терміну дії права, що складає предмет застави.

Стаття 29. Припинення застави шляхом внесення грошей у депозит

У разі відмови кредитора прийняти виконання забезпеченої заставою грошової вимоги відповідна сума вноситься заставодавцем у депозит нотаріальної контори. Якщо внесена в депозит сума повністю покриває борг, застава припиняється.

РОЗДІЛ II

ІПОТЕКА

Стаття 30. Поняття іпотеки

Іпотекою визнається застава землі, нерухомого майна, при якій земля та (або) майно, що становить предмет застави, залишається у заставодавця або третьої особи.

Стаття 31. Предмет іпотеки

Предметом іпотеки може бути майно, пов'язане з землею — будівля, споруда, квартира, підприємство (його структурні підрозділи) як цілісний майновий комплекс, а також інше майно, віднесене законодавством до нерухомого.

Відповідно до законодавства України предметом іпотеки можуть бути також належні громадянам на праві приватної власності земельні ділянки та багаторічні насадження.

Стаття 32. Форма договору про іпотеку

Договір про іпотеку повинен бути нотаріально посвідчений.

Нотаріальна контора, якщо це передбачено договором, одночасно з посвідченням договору накладає заборону на відчуження предмета іпотеки.

При зміні змісту забезпеченого іпотекою зобов'язання, а також при переході права власності на предмет іпотеки від заставодавця до іншої особи, провадиться відповідний запис у Книзі записів застави. Порушення вказаної вимоги тягне недійсність вчинених змін.

Стаття 33. Права іпотечного заставодержателя

Іпотечний заставодержатель, якщо інше не передбачено законом чи договором, має право:

перевіряти документально і фактично наявність, розмір, стан і умови збереження предмета застави;

вимагати від заставодавця вжиття заходів, необхідних для збереження предмета застави;

вимагати від будь-якої особи припинення посягання на предмет застави, яке загрожує втраті або пошкодженню його. Якщо предмет застави втрачено не з вини заставодержателя і заставодавець його не відновив або за згодою заставодержателя не замінив іншим майном такої ж вартості, заставодержатель має право вимагати дострокового виконання забезпеченого заставою зобов'язання.

Стаття 34. Права іпотечного заставодавця

Іпотечний заставодавець, якщо інше не передбачено договором чи законом, має право:

володіти та користуватися предметом застави відповідно до його призначення;

достроково виконати основне зобов'язання, якщо це не суперечить змісту зобов'язання;

реалізувати за письмовою згодою заставодержателя предмет застави з переведенням на набувача основного боргу, забезпеченого заставою;

передавати за письмовою згодою заставодержателя предмет застави в оренду.

Стаття 35. Обов'язки іпотечного заставодавця

Іпотечний заставодавець, якщо інше не передбачено договором чи законом, зобов'язаний:

вживати заходів, передбачених договором іпотеки або необхідних для збереження предмета іпотеки, включаючи проведення капітального та поточного ремонту;

на період фактичної дії договору іпотеки страхувати за свій рахунок предмет іпотеки у повному обсязі на користь заставодержателя;

у разі загибелі предмета іпотеки надавати аналогічне за вартістю нерухоме майно чи, незалежно від настання терміну, виконати зобов'язання в повному обсязі або у відповідній частині;

одержати згоду заставодержателя на вчинення дій, пов'язаних із зміною прав власності на предмет застави.

Стаття 36. Наслідки порушення обов'язків іпотечним заставодавцем

За порушення заставодавцем обов'язків щодо вжиття заходів, необхідних для збереження предмета іпотеки, заставодержатель має право вимагати дострокового виконання забезпеченого іпотекою зобов'язання, звернувши при необхідності стягнення на предмет іпотеки.

За порушення заставодавцем обов'язків щодо страхування предмета іпотеки заставодержатель має право вимагати дострокового виконання основного боргу або застрахувати предмет іпотеки за свій рахунок, але в інтересах заставодавця із стягненням з нього витрат по страхуванню.

Наслідки, вказані в частинах першій та другій цієї статті, настають незалежно від того, знаходиться предмет іпотеки у заставодавця чи у третьої особи. Заставодавець за дії такої третьої особи несе відповідальність перед заставодержателем як за свої власні.

Стаття 37. Іпотека будівель та споруд

При іпотеці будівлі чи споруди предметом застави разом з нею стає також право на користування земельною ділянкою, на якій розташовано вказані об'єкти. У цих випадках при зверненні стягнення на предмет застави, набувач будівлі, споруди має право на одержання земельної ділянки відповідно до законодавства України.

Стаття 38. Іпотека майнового комплексу підприємства

Іпотека майнового комплексу підприємства і його структурного підрозділу, якщо інше не передбачено законом чи договором, поширюється на все його майно, в тому числі на основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, відображені в самостійному балансі підприємства.

Заставодавець майнового комплексу підприємства зобов'язаний на вимогу заставодержателя надавати йому річний баланс.

У разі невиконання зобов'язання, забезпеченого іпотекою майнового комплексу підприємства, заставодержатель має право вжити передбачені договором іпотеки заходи по оздоровленню фінансового становища підприємства, включаючи призначення представників до керівних органів підприємства, обмеження у праві розпоряджатися виробленою продукцією та іншим майном підприємства. Якщо вказані заходи не дали бажаних результатів, заставодержатель має право звернути стягнення на майно підприємства, що знаходиться в іпотеці.

Якщо це передбачено договором чи законом, майновий комплекс підприємства переходить до заставодержателя. У цьому разі остаточна оцінка предмета іпотеки визначається на момент переходу майнового комплексу підприємства за угодою заставодавця та заставодержателя, а при виникненні спору — за рішенням суду, арбітражного суду чи третейського суду.

Стаття 39. Застава транспортних засобів та космічних об'єктів

Застава транспортних засобів та космічних об'єктів, які залишаються у володінні заставодавця, здійснюється у порядку, передбаченому розділом II цього Закону.

РОЗДІЛ III

ЗАСТАВА ТОВАРІВ В ОБОРОТІ АБО У ПЕРЕРОБЦІ

Стаття 40. Предмет застави товарів в обороті або у переробці

Предметом застави товарів в обороті або у переробці можуть бути сировина, напівфабрикати, комплектуючі вироби, готова продукція тощо.

При заставі товарів в обороті або у переробці реалізовані заставодавцем товари перестають бути предметом застави з моменту їх вручення набувачу або транспортній організації для відправлення набувачу або передачі на пошту для пересилки набувачу, а набуті заставодавцем товари, передбачені в договорі застави, стають предметом застави з моменту виникнення на них права власності.

Стаття 41. Зміст договору про заставу товарів в обороті або у переробці

Договір застави товарів в обороті або у переробці повинен визначати вид товару, інші його родові ознаки, загальну вартість предмета застави, місце, в якому він знаходиться, а також види товарів, якими може бути замінено предмет застави.

Стаття 42. Права заставодавця при заставі товарів в обороті або у переробці

При заставі товарів в обороті або у переробці заставодавець зберігає за собою право володіти, користуватися та розпоряджатися предметом застави відповідно до правил цього розділу.

Стаття 43. Обов'язки заставодавця при заставі товарів в обороті або у переробці

У разі відчуження заставлених товарів заставодавець зобов'язаний замінити їх іншими товарами такої ж або більшої вартості. Зменшення вартості замінених товарів допускається тільки у випадках, коли це здійснено за домовленістю сторін щодо погашення частки початкової заборгованості.

РОЗДІЛ IV

ЗАКЛАД

Стаття 44. Поняття закладу

Заклад — застава рухомого майна, при якій майно, що складає предмет застави, передається заставодавцем у володіння заставодержателя.

За угодою заставодержателя із заставодавцем предмет застави може бути залишено у заставодавця під замком та печаткою заставодержателя (тверда застава). Індивідуально визначена річ може бути залишена у заставодавця з накладенням знаків, які засвідчують заставу.

Правила цього розділу поширюються на тверду заставу у випадках, коли її застосування не суперечить суті відносин заставодержателя з заставодавцем при такій заставі.

Стаття 45. Обов'язки заставодержателя при закладі

Заставодержатель, якщо інше не передбачено договором, зобов'язаний:

вживати заходів, необхідних для збереження предмета закладу;

у випадках, коли це передбачено договором, одержувати з предмета закладу прибуток в інтересах заставодавця;

регулярно надсилати заставодавцю звіт про користування предметом закладу, якщо користування ним допускається відповідно до частини першої статті 46 цього Закону;

страхувати предмет закладу в обсязі його вартості за рахунок та в інтересах заставодавця;

сплачувати податки та збори, пов'язані з володінням заставленою річчю, за рахунок заставодавця;

належним чином утримувати предмет закладу, нести відповідальність за нього у випадках, коли немає доказів, що втрата, пошкодження або загибель закладу сталися не з його вини;

негайно повідомляти заставодавця про виникнення загрози загибелі чи пошкодження предмета закладу;

негайно повертати предмет закладу після виконання заставодавцем або третьою особою забезпеченого закладом зобов'язання.

Стаття 46. Права заставодержателя при закладі

Заставодержатель має право користуватися предметом закладу, якщо це передбачено договором. Набуті ним доходи спрямовуються на покриття витрат на утримання предмета закладу, а також зараховуються в рахунок погашення процентів по боргу, забезпеченого закладом зобов'язань чи самого боргу.

Якщо виникає загроза загибелі, пошкодження чи зменшення вартості предмета закладу не з вини заставодержателя, він має право вимагати заміни предмета закладу, а при відмові заставодавця виконати цю вимогу, достроково звернути стягнення на предмет закладу.

Стаття 47. Можливість дострокового виконання зобов'язання, забезпеченого закладом

Якщо заставодержатель зберігає або використовує предмет закладу не належним чином, заставодавець має право в будь-який час вимагати припинення застави та (або) достроково виконати забезпечену закладом вимогу.

Стаття 48. Відповідальність заставодержателя за втрату, недостачу або пошкодження предмета застави при закладі

За втрату або недостачу предмета закладу заставодержатель несе відповідальність у розмірі вартості втраченого майна, а за пошкодження предмета закладу — в розмірі суми, на яку знизилась вартість заставленого майна.

Заставодержатель зобов'язаний відшкодувати заставодавцю всі заподіяні втратою, недостачею чи пошкодженням предмета закладу збитки в повному обсязі, якщо це передбачено законом чи договором.

Заставодержатель відповідає за втрату, недостачу чи пошкодження предмета закладу, якщо він не доведе, що втрата, недостача чи пошкодження сталися не з його вини.

Якщо заставодержателем є ломбард або інша організація, для якої надання кредитів громадянам під заклад є предметом її діяльності, звільнення від відповідальності може мати місце лише за умови, що заставодержатель має докази, що втрата, недостача чи пошкодження предмета закладу сталися внаслідок непереборної сили.

(Закінчення на 7-й стор.).

Закон України

«ПРО ЗАСТАВУ»

(Закінчення. Початок на 3-й та 6-й стор.).

РОЗДІЛ V
ЗАСТАВА МАЙНОВИХ ПРАВ

Стаття 49. Застава майнових прав

Заставодавець може укласти договір застави як належних йому на момент укладення договору прав вимоги по зобов'язаннях, в яких він є кредитором, так і тих, що можуть виникнути в майбутньому.

У договорі застави прав повинна бути вказана особа, яка є боржником по відношенню до заставодавця. Заставодавець зобов'язаний повідомити свого боржника про здійснену заставу прав.

Строкове право вимоги, яке належить заставодавцю-кредитору може бути предметом застави тільки до закінчення строку його дії.

У договорі застави прав, які не мають грошової оцінки, вартість предмета застави визначається угодою сторін.

Стаття 50. Обов'язки заставодавця при заставі майнових прав

При заставі прав, якщо інше не передбачено договором, заставодавець зобов'язаний:

виконувати дії, необхідні для забезпечення дійсності заставленого права;

не здійснювати уступки заставленого права;

не виконувати дій, що тягнуть припинення заставленого права чи зменшення його вартості;

вживати заходів, необхідних для захисту заставленого права від посягань з боку третіх осіб;

надавати заставодержателю відомості про зміни, що сталися в заставленому праві, про його порушення з боку третіх осіб та про домагання третіх осіб на це право.

Стаття 51. Права заставодержателя при заставі майнових прав.

При заставі прав, якщо інше не передбачено договором, заставодержатель має право:

незалежно від настання терміну виконання забезпеченого заставою зобов'язання вимагати в судовому порядку переводу на себе заставленого права, якщо заставодавець порушив обов'язки, передбачені статтею 50 цього Закону;

вступати у справу як третя особа в судовому спорі, в якому розглядається позов про заставлене право;

в разі порушення заставодавцем обов'язків, передбачених статтею 50 цього Закону, самостійно вживати всіх заходів, необхідних для захисту заставленого права проти порушень з боку третіх осіб.

Стаття 52. Наслідки виконання боржником зобов'язання заставодавцю

Якщо боржник заставодавця до виконання заставодавцем зобов'язання, забезпеченого заставою, виконає своє зобов'язання, все, одержане при цьому заставодавцем, стає предметом застави, про що заставодавець зобов'язаний негайно повідомити заставодержателя.

При одержанні від свого боржника в рахунок виконання зобов'язання грошових сум, заставодавець зобов'язаний за вимогою заставодержателя перерахувати відповідні суми на рахунок виконання зобов'язання, забезпеченого заставою, якщо інше не встановлено договором застави.

РОЗДІЛ VI
ЗАСТАВА ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Стаття 53. Порядок укладення договору застави цінних паперів

Якщо законом чи договором не передбачено інше, застава векселя чи іншого цінного паперу, який може бути переданий шляхом вчинення передавального напису (індосаменту), здійснюється шляхом індосаменту і вручення заставодержателю індосованого цінного паперу.

Застава цінного паперу, який не передається шляхом індосаменту, здійснюється за угодою заставодержателя і особи, на ім'я якої було видано цінний папір.

За угодою сторін заставлені цінні папери можуть бути передані на збереження в депозит нотаріальної контори або банку.

Стаття 54. Предмет договору застави цінних паперів

Якщо законом чи договором не передбачено інше, купонні листи на виплату процентів, дивідендів та інші доходи від зазначеного в цінному папері права є предметом договору застави тільки у випадках, якщо вони передані кредитору заставного зобов'язання.

Стаття 55. Поширення правил застави на заставу цінних паперів на пред'явника

Застава цінних паперів на пред'явника регулюється також положеннями, які містяться в розділі III цього Закону.

РОЗДІЛ VII
ГАРАНТІЇ ПРАВ СТОРІН ПРИ ЗАСТАВІ

Стаття 56. Незмінність договору застави

У випадках, коли після укладення договору застави законодавством встановлені правила, які погіршують становище заставодавця та (або) заставодержателя, умови договору зберігають силу на весь строк його дії.

Стаття 57. Захист інтересів заставодержателя при припиненні його прав та прав заставодавця на заставлене майно на підставах, передбачених законом

У разі прийняття Україною або Республікою Крим законодавчих актів, які припиняють заставне право або право заставодавця на заставлене майно, збитки, завдані заставодержателю в результаті прийняття цих актів, відшкодовуються йому в повному обсязі Україною або Республікою Крим. Спори про відшкодування збитків вирішуються судом.

У разі вжиття державою заходів до примусового вилучення заставленого майна або майнових прав (націоналізація, реквізиція, конфіскація, накладення секвестру, а також інших заходів, аналогічних за своїми наслідками) держава відшкодовує збитки, заподіяні заставодержателю внаслідок здійснення цих заходів.

У разі припинення права власності на заставлене майно чи припинення заставлених майнових прав у зв'язку з рішенням державного органу або органу місцевого чи регіонального самоврядування, не спрямованим безпосередньо на вилучення заставленого майна чи заставлених майнових прав, в тому числі рішенням про вилучення земельної ділянки, на якій розташовано заставлені будинок, інші будівлі, споруди чи багаторічні насадження, збитки, завдані заставодержателю в результаті цього рішення, відшкодовуються заставодержателю в повному обсязі цими органами. Спори про відшкодування збитків вирішуються судом, арбітражним судом.

Стаття 58. Недійсність актів, що порушують заставне право

Якщо в результаті видання органом державної виконавчої влади чи органом місцевого і регіонального самоврядування акта, який не відповідає чинному законодавству і порушує права заставодержателя, або інших осіб щодо володіння, користування та розпорядження предметом застави, такий акт визнається недійсним судом чи арбітражним судом.

Збитки, завдані заставодержателю в результаті видання зазначених актів, підлягають відшкодуванню в повному обсязі органом, який видав цей акт.

РОЗДІЛ VIII
ЗАСТАВА У МІЖНАРОДНОМУ ОБОРОТІ

Стаття 59. Закон, який визначає форму договору застави

Форма договору застави визначається правом країни, місця укладення цього договору.

Форма договору застави будівель, споруд та іншого нерухомого майна, що знаходиться в Україні, а також прав на нього, так само як і форма договору застави майна в обороті, укладеного заставодавцем, який заснований, має своє місцепроживання або основне місце діяльності в Україні, визначається законодавством України.

Стаття 60. Право, яке застосовується до договору застави

Права та обов'язки сторін в договорі застави визначаються правом місця його укладення, якщо інше не встановлено угодою сторін.

Закон, який регулює право власності на майно, визначає, чи може це майно бути предметом договору застави. Закон, що регулює правовідношення, з якого виникло право, визначає, чи може це право бути предметом договору застави.

Стаття 61. Закон, який визначає захист прав заставодержателя та заставодавця на заставлене майно

Способи, умови та порядок захисту прав заставодержателя і заставодавця на заставлене майно та майнові права від порушень з боку третіх осіб визначаються законом, який регулює відповідно право власності на це майно та правовідношення, з якого виникло заставлене право.

Стаття 62. Нотаріальне посвідчення договору застави у міжнародному обороті

У разі, коли відповідно до цього Закону нотаріальне посвідчення договору застави є обов'язковим, воно повинно бути здійснене в установленому цим Законом порядку, якщо:

предметом застави є нерухоме майно, що знаходиться на території України;

предметом застави є право на нерухоме майно, що знаходиться на території України;

предметом застави є майно, що відповідно до законодавства України підлягає реєстрації;

у договорі застави майна в обороті або у переробці, якщо заставодавець заснований, має своє місце проживання або основне місце діяльності в Україні;

предметом застави є морські будівлі, споруди, штучні острови (а також права на них), що знаходяться за межами територіальних вод України, а також усіх інших держав, якщо вони є об'єктом власності чи оренди юридичної чи фізичної особи України або іноземної юридичної особи з участю української сторони, або міжнародної міждержавної організації, штаб-квартира якої знаходиться в Україні.

Нотаріальне посвідчення або реєстрація договору застави, здійснені органами іноземної держави, визнаються в Україні за умови, якщо дотримано вимоги про обов'язкове нотаріальне посвідчення договору застави відповідно до цього Закону.

Стаття 63. Продаж заставленого майна з аукціонів за межами України

Сторони в зовнішньоторговельному договорі застави мають право при укладенні договору застави або в результаті наступної угоди встановити, що продаж з аукціонів заставленого майна може бути здійснений за межами України, якщо це не суперечить законодавству України.

Процедура продажу заставленого майна з аукціонів визначається правом країни, на території якої проходять аукціони.

Якщо заставлене майно, що знаходиться в Україні, підлягає продажу з аукціонів за межами України, то до здійснення продажу цього майна повинні бути виконані вимоги митного законодавства України.

Стаття 64. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші правила про заставу, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
2 жовтня 1992 року

Вітаємо

Солодкий настрій

На Буковині завершили збирання цукрових буряків

Одним із співавторів цього успіху селяни називають сприятливу погоду. Торік вона була немилостивою до їхньої праці — майже третину солодких коренів закидала снігом, перетворивши їх у гнилятину. Правда, й буряківники не ангели — довго розкачувалися, трудились упівсили...

— Нинішнього сезону справи йшли набагато краще,— сказав заступник начальника обласного управління сільського господарства з питань рослинництва Іван Давній.— Практично в усіх господарствах не було відчутного розриву між копанням буряку та його вивезенням. А це найперша запорука збереження врожаю. До речі, за попередніми підрахунками, він становить 250—260 центнерів з гектара — набагато вагоміший, ніж торік. На півтора процента вища і цукристість коренів.

Колгоспи майже не залучали до перевезення буряків відомчий автотранспорт, а використовували лише власні засоби. І не прогадали. Накопані корені швидко опинялися на приймальних пунктах. Підганяв водіїв надійний стимул — за кожну перевезену тонну їм обіцяно по півкілограма цукру.

Урожайність по області дуже строката. Але там, де агрономічні служби попрацювали на совість, результативність очевидна. Майже по 400 центнерів солодких коренів видав кожен гектар у колгоспах імені Суворова Кіцманського й Новоселицького районів.

Цього року цукрозаводи області почали приймати на переробку буряки, вирощені фермерами та господарствами, яким не доводиться держзамовлення. Це дуже вигідно, адже ті одержують за неї без зволікань цукор і жом. Вигідно це й цукроварам — компенсуючи витрати на переробку, крім грошей, беруть ще й частину цукру.

Наступного року в деяких колгоспах буряки вирощуватимуть під наглядом спеціалістів німецьких фірм. Ясна річ, за їхньою технологією, з їхньою технікою і насінням. Зарубіжні партнери братимуть порівняно недорого — по три центнери цукру з кожного гектара.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРАВНИКІВ-ЕКОЛОГІВ

Учора в Києві розпочала роботу міжнародна конференція «Регіональні проблеми охорони навколишнього природного середовища. Порівняльний аналіз». Її організували Мінприроди та Інститут держави і права АН України за участю Спілки юристів України і Республіканського будинку економічної і науково-технічної пропаганди. Спонсором проведення конференції став акціонерний банк «ІНКО».

Протягом тижня делегації з США, Великобританії, Росії разом з українськими колегами обговорюватимуть найрізноманітніші аспекти природоохоронної діяльності у різних регіонах. Вони приділять увагу захисту Чорного моря, проблемам сільського господарства та атомної енергетики, актуальним регіональним питанням охорони довкілля тощо. Програма передбачає також поїздку до Івано-Франківської області, ознайомлення з Надвірнянським лісокомбінатом.

Однак конференція проходитиме під єдиним «ухилом»: правові проблеми охорони природи, зокрема і в регіональній діяльності. Саме таку тональність задав подальшій роботі конференції у своїй доповіді «Екологічна політика України» заступник міністра охорони навколишнього середовища, заслужений юрист України Василь Костицький. Неабиякий інтерес учасників конференції викликала концепція розвитку екологічного права в Україні, про яку він розповів.

Олексій БРЕУС.

РЕЙТИНГ У ФАНТИКУ,

або Детективна історія навколо однієї публікації

Я К СКАЗАВ класик: «Крадуть, батечку, крадуть!» А крадуть звідусіль. З колгоспних комор і присадибних ділянок, складів і баз, автостоянок і залізничних вагонів, посилок із гуманітарною допомогою і просто посилок... Словом, було б що взяти, а крадій знайдеться.

Як не дивно, але і в Інституті соціології АН України завелися свої «голубі злодюжки». Єдине цінне, що можна тут поцупити,— комп'ютери, але нечестивці їх не чіпають. Навпаки, дуже хочуть, аби розумні машини працювали чітко і надійно. Що ж тоді виносять із цього закладу новоявлені «альхени»? Ну, звичайно ж, не стільці покійної тещі Кіси Вороб'янінова! Та все по порядку, панове. Тим більше, що ця історія дещо нагадує детектив.

24 жовтня наша газета опублікувала замітку «В. Чорновіл наздогнав Л. Кравчука за рейтингом, але не розуміє його». Йшлося в ній про прес-конференцію лідера Руху, а також наводилися вручені присутнім журналістам дані соціологічного опитування про рейтинг відомих політичних діячів України. Минуло кілька днів, і до редакції надійшов обурливий лист, підписаний виконуючим обов'язки директора Інституту соціології, доктором економічних наук, професором В. Вороною. Шановний Валерій Михайлович звинуватив газету в пересмикуванні й висмикуванні фактів, підриві наукового авторитету його закладу, і взагалі «Голос України» використав інформацію, не маючи жодного права на її публікацію. Якщо «смикання» він ще якось пояснив, то останнє, щодо прав, викликало у нас більше, ніж подив: навіщо ж тоді соціологи передали дані у навчально-дослідницький центр Руху, той — у Рух-прес, Рух-прес — журналістам? Невже, як і раніше, для закритих партійних зборів?

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

— Дані про рейтинг ми не передавали нікому! — одноголосно заявили заступник директора з наукової роботи Микола Чурилов і старший науковий співробітник Віктор Небоженко.— Нікому!

— Як? — не второпав я. — А звідки ж вони взялися на прес-конференції?

— Не знаємо.

— Невже хтось украв?

— Виходить, що так.

Як з'ясувалося, інформацію в інституті крадуть не вперше. Чурилов і Небоженко розповіли мені, що комп'ютер — машина вельми точна, тож дані видає з «хвостиками». Наприклад, 27,8 бала або 13,1. Щоб не морочити рядовим людям голови цими десятими, соціологи їх просто заокруглюють (28 і 13) і вже потім пускають у світ. Але трапляється і таке, що в деяких газетах з'являються не опрацьовані дані, а саме комп'ютерні. Тобто хтось краде з машини «свіжак» і таємно від керівництва передає їх засобам масової інформації.

Телефоную у навчально-дослідницький центр: «Звідки ви взяли дані про рейтинг політичних діячів України?» — «Нам їх передав Інститут соціології»,— спокійно пояснив Ілля Кучерів. «Хто саме?» Співрозмовник довго не міг «зрозуміти» мене і, лише дізнавшись, що я був в інституті й мав там розмову, сказав: «Ви хочете знати прізвища людей, які передали нам інформацію? Ну, без їхньої згоди я цього робити не маю права». Упевнений, що такої згоди вони не дадуть. Добровільно зізнаватись у своїх гріхах може лише бабуся на сповіді у батюшки.

Що ж ми пересмикнули? «Не Чорновіл наздогнав Кравчука, а навпаки,— пояснив М. Чурилов.— Отже, рейтинг Кравчука піднявся, а Чорновола загальмував. Відчуваєте різницю?» Звичайно, відчуваю, але що пише Рух-прес? Ось: «Рейтинг Президента України Леоніда Кравчука та співголови Народного Руху України В'ячеслава Чорновола зрівнявся». Нібито і нейтральна фраза, а виходить, що на користь останнього. Саме так і зрозуміли всі на прес-конференції: Чорновіл наздогнав Кравчука.

— Ми не давали таких висновків,— говорить М. Чурилов.— Це чужа інтерпретація наших даних.

Що ж, молодці хлопці з НДЦ Руху — підпільно роздобули інформацію, опрацювали її, як того їм захотілося, і запустили у світ. Поки хтось схаменеться, розбереться, а час уже тю-тю, і своє діло зроблене.

Єдине, що ми «висмикнули», так це забули вказати, що опитування проведене не в межах України, а лише в Києві. Вибачаємось за це перед Інститутом соціології, але тут виникає «крамольна» думка: все-таки корисно іноді запустити «мильну бульбу». Дивись, і забігають нарешті в інституті, щоб навести порядок, аби ніхто не зміг красти результати копіткої праці своїх колег, на яку витрачаються сотні тисяч карбованців. Та й про авторитет подбають. Не лише науковий.

До речі, шановні соціологи, як я впевнився під час розмови з І. Кучерівим, він добре обізнаний з вашим листом до «Голосу України». Тільки вже не стверджуйте, що вам невідомо, звідки він його взяв. Запевняю, не з редакції.

Що ж до НДЦ Руху, то хочеться сказати: перепродуючи крадене, не загортайте його в свої фантики. Як мовив Арістотель: «Платон мій друг, а істина — ще більший друг».

Олександр ВИНОКУРОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

«ВАНТАЖИТИ ТОВАР ВАЛІЗАМИ»

МІДНА ЛИХОМАНКА ВИСНАЖУЄ УКРАЇНУ І ЗБАГАЧУЄ ТІНЬОВИКІВ

Пасажирський поїзд Донецьк — Орша після короткої зупинки на станції Свеса ось-ось мав рушити далі. Зніч'єв'я, окинувши поглядом состав на сусідній колії, машиніст раптом помітив кількох молодиків, які підозріло метушилися під вагонами. Знайомство з правоохоронцями вочевидь не входило в їхні плани, тож, коли на пероні з'явився наряд міліції, невідомі, мов хорти, чкурнули через насип, не встигши навіть прибрати з рейок речові докази — шматки товстостінної мідної труби. Того брухту, що його залишили неподалік від дороги в кущах зловмисники, виявилось аж 150 кілограмів.

Дивна на перший погляд пригода, але нічого таємничого в ній немає. Просто підприємливі хлопці вирішили використати залізницю як прокатний стан, щоб надати обрізкам труби іншої, компактнішої, а отже, зручнішої для перевезення форми. Куди збиралися в разі успішного проведення операції везти товар, також не секрет. У прибалтійських республіках, зокрема в Литві, діють комерційні структури, котрі охоче купують, не питаючи жодного документа, кольорові метали. Причому розраховуються не якимись там литами чи рублями, а вільно конвертованою валютою. За один кілограм міді можна виручити до 4 доларів.

Згідно з постановою Верховної Ради України вивезення кольорових металів за межі республіки без ліцензії забороняється. Але вивозять, і багато. Для певної категорії бізнесменів, організованих у невеликі мобільні групи, контрабандний промисел у цій сфері став основним і майже безпечним видом трудової діяльності. Маскуючи під ручну кладь, ділки тіньової економіки валізами переправляють литовським купцям тонни гостро дефіцитних матеріалів. Як же ведеться боротьба з цим явищем?

Конотоп — остання велика вузлова станція північного сходу України, через яку прямують поїзди до країн ближнього зарубіжжя. Тому в полі зору співробітників міліції і служби безпеки, окрім поїздів місцевого формування, під особливим контролем потяг Харків — Калінінград, послугами якого користуються підпільні комівояжери. Час від часу попри неабиякі заходи конспірації дехто з них ловиться на гарячому. Лише в першій декаді жовтня затримано вісьмох осіб, що намагалися завантажити у пасажирські вагони 1375 кілограмів міді і 140 кілограмів латуні. Та це, на думку фахівців, мізерна частка нелегально експортованих ресурсів.

Начальник Конотопського відділу СБУ С. Краснокутський справедливо вважає, що радикальне розв'язання проблеми можливе, якщо створити ефективну контрольно-митну службу України на державному кордоні з Росією і Білоруссю. Видане нещодавно відповідне розпорядження Президента України, на жаль, виконується не так швидко, як хотілося б. Однак навіть за нинішніх умов результати профілактично-розшукової роботи були б значно кращими, якби... Якби, скажімо, служба безпеки, територіальні й лінійні органи міліції протидіяли контрабанді погоджено і однаковою мірою зацікавлено. А що насправді? Органи внутрішніх справ неохоче беруть участь у розкритті таких злочинів, бо це їм, начебто, не зараховується в актив. Доходить до абсурду. Щоб бахмацькі оперативники затримали контрабандистів, яких не встигли схопити в Конотопі, довелося телефонувати колегам, що в такому-то вагоні їдуть... торговці зброєю. Втім, затриманим везунам на чернігівській території ніщо не загрожує. Їх відпускають з миром, не карають бодай тим символічним штрафом (1—3 тисячі карбованців), що його передбачує у подібних випадках законодавство. Чому ж так? А тому, що народний суд Бахмача не бажає брати у виробництво «металеві» справи — навіщо, мовляв, нам зайвий клопіт із «чужими» злочинами.

І про ще одне істотне «якби». Усі контрабандисти на запитання: «Де придбали метал?» — без вагань завчено відповідають: «Випадково купили в незнайомого чоловіка». Звичайно, брешуть. Адже ясно, як божий день, що між активністю литовської агентури і крадіжками на державних підприємствах, серед них і в Конотопі,— прямий зв'язок. Тягнуть з тутешніх заводів усе, передусім мідне, що погано лежить. А погано воно лежить майже скрізь. З вагоноремонтного заводу, наприклад, через прохідну злодії безперешкодно вивезли близько півтонни мідної стрічки. Ще більше «реквізовано» металу на арматурному заводі. Підприємства наче змагаються між собою, хто створить для злодіїв режим найбільшого сприяння. В одних проникнути в склад простіше, аніж потрапити на прийом до директора. У інших — не ведеться облік брухту. У третіх — служба охорони займається чим завгодно, тільки не тим, заради чого вона створена. Одне слово, любителям легкої наживи привілля.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Сумська область.

ГВАРДІЄ, ЖИВИ!

Говоримо «гвардія» — маємо на думці «найвірніша», «найвправніша», «найдобірніша».

Так було за всіх часів і народів, коли існувала гвардія. Люди, яким і володарі, і цілі країни вручали свою долю і знали: доки живі гвардійці, вона під надійним захистом.

Не знаю точно, але, здається мені, саме цими міркуваннями керувалися і народні депутати, і керівники республіки, коли 4 листопада минулого року прийняли Закон про Національну гвардію України. Коли головним завданням НГУ визначали: захист конституційного ладу, цілісності території держави, її суверенітету, життя і гідності громадян. Нас з вами.

Гвардійців України сьогодні понад 17 тисяч. Гвардія ще формується і має стільки проблем, скільки і вся молода Україна. Вони долають їх разом. Гвардійці вже довели свою відданість, коли разом з прикордонниками прикрили кордон з Молдовою. Коли ховали свого побратима — майора гвардії Володимира Ігнатьєва, який загинув, рятуючи людей...

...Цього року вони вперше святкували свій день народження. А я чомусь згадав слова соратника Наполеона, командувача його гвардії, якому запропонували скласти зброю під жерлами гармат: «Гвардія помирає, але не здається».

Тож і хочеться побажати «новонародженим» — Україні і гвардії, — щоб вони ніколи не стояли перед такою дилемою.

Володимир СКАЧКО.

На знімках: гвардія діє.

Фото Миколи БІЛОНЕНКА.

Експрес-інформація

ЗА ДОСВІДОМ ПРИВАТИЗАЦІЇ

У Мехіко розпочався семінар з питань розробки програм приватизації для країн Східної Європи і СНД. Його організував уряд Мексики на прохання Європейського банку реконструкції і розвитку. З лекціями перед 40 делегатами — парламентаріями, міністрами, директорами банків і великих державних компаній з Албанії, Білорусі, Болгарії, Росії, Румунії, Угорщини й України виступлять керівники ключових міністерств і відомств Мексики. Гості відвідають мексиканські підприємства і фірми, що їх приватизують.

ЗАВЕРШИВСЯ ПЕРШИЙ ОФІЦІЙНИЙ ВІЗИТ

Президента Росії Єльцина до Великобританії. Було підписано російсько-британські документи. Зокрема, договір про принципи відносин між Росією і Великобританією, угоду з економічного співробітництва, меморандуми з програм двосторонніх військових контактів, співробітництва в галузі безпеки цивільної авіації і допомоги Росії в перевезенні ядерної зброї з метою прискорення її демонтажу і знищення.

Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор повідомив, що його країна готова надати 428 мільйонів доларів колишнім радянським республікам на імпортні кредити.

ЩО ВИРІШИТЬ ПАРЛАМЕНТ

Сесія парламенту Північної Осетії відбулася вчора у Владикавказі. На ній обговорювали заходи для відновлення порядку в республіці. З доповіддю про дії інгуських націоналістів і заходи для відновлення територіальної цілісності республіки на сесії виступив Голова Верховної Ради Північної Осетії Галазов.

РОЗПОЧАЛАСЯ ЕВАКУАЦІЯ

майже шести тисяч мешканців Сараєва. Її здійснює Червоний Хрест. Евакуація триватиме три-чотири дні, заявив представник цієї міжнародної організації.

Тим часом новий план врегулювання боснійської проблеми запропонував лідер сербів Боснії і Герцеговини Караджич. Головним у цьому плані є поділ республіки на райони за етнічним принципом. Цю ідею відкинули міжнародні посередники Венс і Оуен, а також Президент Боснії і Герцеговини Ізетбегович.

НАТРАПИЛА КОСА НА КАМІНЬ

Дуже серйозною назвав ситуацію в Сухумі голова грузинського парламенту Шеварднадзе. Необхідно віднайти можливість покласти край боям між грузинськими військами та абхазькими силами, зазначив він.

Політичний абхазько-грузинський конфлікт керівництво Грузії прагне перетворити на етнічний, заявив, зі свого боку, абхазький лідер Ардзінба. За його словами, більшість грузинів, що мешкають в Абхазії, відмовилися брати до рук зброю і перейшли на грузинську територію.

ПРОЕКТ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ

представлено на розгляд парламенту Чехії. Згідно з проектом у республіці буде створено двопалатний парламент. На доповнення до існуючої Національної ради (нижньої палати) пропоновано створити сенат, членів якого обиратимуть на шестирічний термін.

ПОЧАЛИ ПОВЕРТАТИСЯ ДОДОМУ

біженці з Вахської долини, які перебували в Кулябській області, до Бохтарського і Вахського районів, а також до міста Курган-Тюбе. З метою забезпечити їх переїзд з обласного центру щоденно здійснюватимуть два автобусні рейси.

Уряд Таджикистану виділив 4 мільйони карбованців для забезпечення всім необхідним біженців у Кулябській області і повернення їх додому.

РОКОВИНА «КРИШТАЛЕВОЇ НОЧІ»

Мітингами і демонстраціями протесту проти спалаху расизму десятки тисяч німців відзначили річницю антиєврейських виступів 1938 року.

54 роки тому під час так званої «кришталевої ночі» нацисти вчинили по всій країні єврейські погроми. Учасники маршу протесту в Кельні, Мюнхені та інших містах Німеччини виступали проти відродження в країні расистського насилля та антисемітизму.

КРИЗА МИНАЄ

Білорусь повільно, але впевнено починає виходити з економічного спаду, зумовленого порушенням зв'язків з республіками колишнього СРСР та іншими причинами. Якщо в січні — липні цього року рівень промислового виробництва порівняно до рівня у відповідному періоді минулого року становив 86,6 відсотка, то у вересні — 89,2, а в жовтні — 94,2 відсотка. Про це повідомив Голова Ради Міністрів Білорусі Кебич.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ «БУКСУЄ»

Ми не підпишемо договору про європейське об'єднання, якщо країни — члени ЄС не візьмуть до уваги наших застережень щодо Маастрихтських угод. Про це заявили офіційні представники Данії і Великобританії.

Як відомо, Данія на референдумі, який відбувся у червні цього року, не прийняла Маастрихтських угод. Тепер ця країна вимагає внести до них кілька змін, щоб ухвалити їх на другому референдумі.

Великобританія відклала кінцеве рішення парламенту щодо Маастрихтських угод до середини наступного року.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Власкори повідомляють

Мінськ

ХЛІБ КУПИЛИ, ТА ЗА СКІЛЬКИ!

Свого хліба в достатній кількості Білорусь цього року не виростила. Через об'єктивні причини. Не зможе цього зробити і найближчими роками. Виходом із становища стали закупки зерна за межами Білорусі. Цього року, здавалося, Рада Міністрів знайшла компромісне рішення. До Казахстану відправила кілька тисяч чоловік, техніку. Допомогли казахам зібрати хліб в обмін на обіцянку доставити Білорусі 2 мільйони 200 тисяч тонн зерна. Та, як з'ясувалося, «брати по СНД» продають нам цінний продукт по 130 доларів за тонну. А світові ціни коливаються в межах 100—120 доларів. Що називається, віддячили за допомогу.

Віктор ХОРОШКО.

УКРАЇНА РІШУЧЕ ЗАПЕРЕЧУЄ

Актуально

Проти збільшення її внесків до бюджету ООН. Про це повідомив постійний представник України при ООН В. Батюк, виступаючи у П'ятому комітеті (адміністративні та бюджетні питання) Генеральної Асамблеї ООН.

Україна не може погодитися із суто механічним підходом до питання про розділ внеску колишнього СРСР і рішуче виступає проти рішення останньої сесії Комітету збільшити внесок України до бюджету ООН на наступний рік у півтора рази —з 1,18 до 1,87 відсотка, сказав В. Батюк. Це могло б статися лише в результаті «фантастичного піднесення в економіці держави». Такі зміни в Україні відбулися, «але в бік не покращення, а значного погіршення».

«Основний критерій визначення внеску держав, — заявив В. Батюк, — їх платоспроможність. Яка ж платоспроможність у держави, що не інтегрована в світову економіку, усі активи якої у вільно конвертованій валюті заморожені в банках Росії, 70 відсотків торгівлі якої — це бартер, яка протягом ряду років зазнає економічного спаду, обтяжена виплатою зовнішніх боргів колишнього СРСР, яка витрачає 18 відсотків національного доходу на ліквідацію наслідків чорнобильської катастрофи? Невже все це свідчить на користь збільшення внеску на 50 відсотків?»

При перерозподілі внесків колишнього СРСР, підкреслив український представник, не було необхідності «перекидати» чималу його частку на плечі України й Білорусі, бо у зв'язку із заняттям Російською Федерацією місця СРСР в ООН Президент Росії заявив про її відповідальність за всі фінансові зобов'язання колишнього Радянського Союзу.

Борис СИТНИКОВ.

Андраш ПАЛДІ:

«ЦЕ БУВ ЧУДОВИЙ ЧАС...»

Надзвичайний і Повноважний посол Угорської Республіки в Україні пан Андраш Палді недавно попрощався зі своїми друзями у Києві: закінчився строк його повноважень. Кореспондент «Голосу України» взяв у нього інтерв'ю напередодні від'їзду.

— Пане Палді, ви прибули в Україну Генеральним консулом восени 1986 року. Чи передбачали ви, що залишите вже іншу країну і в якості Посла?

— Ні, не передбачав. Я тоді приїхав в одну з республік великої імперії, про чию незалежність годі було й говорити. То вже в кінці 89-го, на початку 90-го року можна було передбачити інший перебіг подій. А я приїхав ще в Україну, яка не мала політичних свобод. Звичайно, моя діяльність була теж досить обмежена. Але дуже швидко спокійне життя закінчилося, і з розвитком всім відомих політичних подій мої функції в багато разів помножилися.

— Якими ви бачите відносини Угорщини і України сьогодні?

— Складне питання. Сьогодні обидві наші країни прагнуть бути ближчими до Європи. Угорщина, яка тривалий час орієнтувалася на СРСР, була штучно відірвана від Європи, хоч ми — частина її. Протеться на США і Європу. Можливо, в цих країнах більші можливості, але я певен, що досвід Угорщини, зокрема, в реалізації економічних реформ, створенні банківської системи, приватизації, демонополізації виробництва для України міг би стати в пригоді.

Переконаний, що для співробітництва у наших країн є чимало потенційних можливостей.

— Ви працювали в Україні досить тривалий час. Чи були у вашій діяльності досягнення, якими ви найбільше пишаєтесь?

— Я пишаюся тим, що вже на початку 90-го передбачив незалежність України, про що й доповів своєму уряду, виклавши свої міркування та аргументи з приводу перспектив співробітництва між нашими країнами. А вже влітку Президент Угорщини побував з візитом в Україні. Ви, мабуть, пам'ятаєте, який то був резонанс, яке враження цей візит справив і на політиків, і на громадян України, коли звучали два національні гімни. Хіба це не було визнання України як держави ще задовго до оголошення її незалежності?

А візит Леоніда Кравчука до Угорщини і підписання там ряду документів ще за півтора року до оголошення незалежності — хіба це не підтримка Угорщиною боротьби України за свою свободу?

Крім того, я був перший з іноземців, хто підписав угоду про встановлення дипломатичних відносин з міністром закордонних справ України. І ще багато подій, про які не сором згадати. Це був чудовий час...

— Якими ви бачите процеси, що відбуваються в Україні?

— З самого початку я був оптимістом щодо майбутнього України. Останнім часом оптимізм похитнувся.

Якщо політичні групи чи партії бачать розв'язання проблеми лише в зміні особистості на рівні «подобається — не подобається», то це помилка. На жаль, мені не довелося побачити жодної економічної програми від жодної партії. Хочу вірити, що подібна ситуація зміниться на краще.

— Ви залишаєте Україну...

— З почуттям виконаного обов'язку. Між нашими країнами склалися міцні, добросусідські відносини. І хоч не я автор цього, проте свою причетність відчуваю.

А от тривожно мені за стан економічного співробітництва. Хочеться, щоб воно розвивалося інтенсивніше.

Сумую, що залишаю тут хороших друзів, на яких Україна дуже щедра, партнерів по тенісу.

— І по футболу...

— І це ви знаєте? Ну що ж, я трохи пишаюся, що в матчі з футбольною командою журналістів забив декілька м'ячів.

— А що далі?

— Поки що я — пенсіонер.

— Писатимете мемуари?

— Можливо. В кожному разі мені буде що розповісти.

— Удачі вам! І — здоров'я!

— Дякую!

Інтерв'ю взяла Валентина **ПИСАНСЬКА.**

ми розуміємо, що розірвати зв'язки з нашим найближчим сусідом — Україною було б помилкою. Але останнім часом вони порушені, незважаючи на те, що в Києві побували представники міністерств, державних і приватних підприємств, підписано угоди.

Проте, скажу відверто, у мене склалося враження, що Україна не поспішає з ініціативами, а через Угорщину диви-

ПОЧУТТЯ, СКЕРОВАНІ У МАЙБУТНЄ

У сусідів

Ось уже три роки день 11 листопада знову відзначається у Польщі як національне свято, що нагадує й увічнює головну подію у нашій історії — завоювання незалежності.

Після 123 років окупації у цей день було роззброєно німецькі війська, які стояли у Варшаві, а Рада Регентів, яка мала владу, і Тимчасовий народний уряд, який діяв у Любліні, віддали свої повноваження Юзефові Пілсудському, Тимчасовому Голові Держави.

Факт повернення Польщі після завершення першої світової війни до незалежного державного існування — це подія надзвичайної ваги не лише в історії польського народу, який після багатьох невдалих спроб (згадаємо повстання 1831 року, січневе повстання 1863 року) домігся незалежності, але й для Європи. Адже встановилася нова геополітична ситуація. На політичній карті між Німеччиною і Росією народився новий державний організм з найбільшим у Центральній Європі людським потенціалом, що мав також багатовікову традицію самостійного буття й активної діяльності в закордонній політиці.

Завоювання незалежності у листопаді 1918 року не можна, ясна річ, пов'язувати тільки з цим конкретним днем. Тоді лише було започатковано процес, який завершився через два-три роки прийняттям Конституції і остаточним встановленням кордонів Другої Речі Посполитої. Сьогодні, згадуючи все те, що відбулося сімдесят чотири роки тому, можна з усією певністю ствердити, що 11 листопада 1918 року здійснилися мрії кількох поколінь патріотів, що боролися за самостійність Польщі. Внаслідок цього до незалежного буття відродилися власні політичні, культурні, освітні, адміністраційні інститути, військо, які могли служити загальному добру.

Свято, яке нагадує про незалежність, відзначалося і в роки другої світової війни, даючи моральну наснагу народові, який знову був поневолений сусідніми державами. Так само було і після 1945 року. День незалежності був офіційно «забутий» владою Польської Народної Республіки. Він вшановувався суспільством і католицьким костьолом, який у цей день проводив урочисті богослужіння во ім'я Батьківщини і творців її незалежності (Юзефа Пілсудського, Романа Дмовського, Войцеха Корфантого, Ігнація Падеревського).

Святкування Дня завоювання незалежності нині — це перш за все почуття, скеровані у майбутнє. Це — знання, без якого не можна думати про перспективу, особливо сьогодні, коли вже три роки у Польщі з труднощами формується новий політичний і економічний лад. Висновок з історії про те, чого вартий факт існування самостійної держави, може мати величезне значення для піднесення моралі суспільного життя, надірваної роками комуністичного правління.

Порівнюючи внутрішню ситуацію у Польщі 1918 року з сучасною, з певністю можна було б знайти багато паралелей, наприклад, велика кількість політичних угруповань, поганий стан економіки. Тому варто також згадати такі все ще актуальні слова вірменського архієпископа Львова, депутата польського парламенту Теодоровича, проголошені в Кракові у 1919 році: «Ми вільні, впали прикордонні стовпи, які штучно визначили межі і поклали початок кривавим поділам між нами... Від сьогоднішнього дня вимовляємо слова на вільні груди — слова, за які стільки людей ішло на муки і за якими можна було тільки пократки тужити: Вільна Батьківщина».

Павло СМОГОЖЕВСЬКИЙ,
польський історик.

Власкори повідомляють

Москва

ОЧЕВИДНЕ — НЕЙМОВІРНЕ

Так можна охарактеризувати ситуацію, що склалася у Москві з шампанським. У магазинах його продають по 300 карбованців за пляшку, але зустріти напій у держторгівлі практично неможливо. У комерційних кіосках він іде по 500 цілкових.

Москвичі були дуже здивовані, коли недавно дізналися, що обидва заводи шампанських вин реалізують товар по 150 карбованців. Причому лише у держторгівлю і лише за цією жорсткою ціною.

Яким чином воно з'являється у «комках», та ще за такими цінами? Воістину очевидне — неймовірне.

Володимир БАБЕНКО.

Ташкент

ПРО ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПАСПОРТ ЗАМОВИЛИ СЛОВО

Проект закону про дипломатичний паспорт обговорено на засіданні Комітету з міжнародних справ Верховної Ради Республіки Узбекистан.

Згідно з проектом, Міністерство закордонних справ Узбекистану вручить документ народним депутатам республіки, членам уряду, особам, яких Президент, Верховна Рада або уряд направляють в іноземні держави із спеціальною дипломатичною, військовою або торгово-економічною місією, а також постійним дипкур'єрам. Проект закону буде розглянуто в Президії Верховної Ради, а потім винесено на розгляд сесії парламенту республіки. На засіданні також розглядалося питання про досвід Ташкентського державного економічного університету з підготовки спеціалістів у галузі зовнішньої економіки.

Зульфія РАСУЛІ.

З «гарячих» точок

ВОНИ НЕ ПІДУТЬ

На зустрічі з офіцерами Душанбинського гарнізону, що відбулася наприкінці минулого тижня, міністр закордонних справ Росії Андрій Козирєв висловився в такому розумінні, що ні повне виведення російських військ з Таджикистану, ні пряма військова участь цих сил у розв'язанні таджицького конфлікту неприйнятні. За його словами, потрібно шукати третій шлях: не втручаючись у боротьбу будь-яких місцевих угруповань, разом з тим робити все, щоб захистити основи державності, не допускати правової сваволі.

«Виведення було б поразницьким, якщо говорити про російські національні інтереси, — зазначив міністр. — Це було б у кінцевому підсумку і зрадою щодо тих наших братів, з якими ми довгий час жили в одній країні».

А. Козирєв зізнався, що нема цілковитої ясності в процесах, які відбуваються в Таджикистані. Разом з тим він сказав: «У цьому регіоні є небезпека ісламського фундаменталізму, екстремізму різного роду»

Після завершення поїздки А. Козирєва був підписаний спеціальний протокол, який визначив функцію російської дивізії у Таджикистані. Серед його пунктів є й такий: роззброєння озброєних банд, формувань. У республіці це сприйняли з надією: можливо, й дійсно почнеться вилучення зброї, про яке так довго тут говорили.

У ході поїздки по Таджикистану російський міністр зустрівся з представниками різних супротивних сил, закликаючи їх до мирного врегулювання спірних питань.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

Гортаючи зарубіжну пресу

ДОГОВІР, ЩО ПОДАЄ ВЕЛИКІ НАДІЇ

Несподіване охолодження наших (болгарських — Ред.) традиційно хороших відносин з найбільшими слов'янськими країнами пов'язане з хаосом у колишньому Радянському Союзі, що супроводжував його розпад, і з нашими рідними ідеологічними передсудами. Очевидно, і те, й інше більшою мірою подолано.

Підписаний після договорів з Росією та Молдовою договір з Україною не просто обіцяє відновити, хоча й у новій формі, політичну традицію. Він відкриває нам можливості повернути відомі й благодатні для нашої економіки ринки, одержати доступ до джерел сировини та енергоносіїв, без яких нашій країні важко було б обійтися. І, нарешті, він надає цивілізованого характеру нашим відносинам з державами — спадкоємницями СРСР, даючи дипломатичну, економічну й політичну санкцію новим реаліям.

Десятирічний договір з такою країною як Україна, котра має 57-мільйонне населення, величезний індустріальний, сировинний, науковий потенціал, порти на Чорному морі, створює основу для серйозного розвитку торговельних, економічних та культурних зв'язків. Взаємний товарообіг, як очікується, досягне до кінця року 210 мільйонів доларів. Сподіваємося, що 16 відсотків мільярдного боргу колишнього СРСР Болгарії також виплатить Україна.

Ліквідація подвійного оподаткування, вирівнювання взаємних постачань у міжнародному масштабі і за міжнародними цінами, а також можливості здійснення тристоронніх операцій відкриють шлях для приватного бізнесу, яким би рахітичним він не був в обох країнах.

Договір принесе користь і болгарам, що проживають в Україні. Їх 230—240 тисяч чоловік — найбільша болгарська меншина поза батьківщиною. І хоча українське законодавство не передбачає статусу меншості, культурні статті договору, а також спрощення консульських процедур допоможуть зберегти їхню етнічну, мовну та культурну самобутність. А до цього сьогодні не байдужа жодна держава.

Зрозуміло, єдине, чому слугує договір, — відкрити можливості для співробітництва. Решта — за ініціативою: і в бізнесі, і в науці, і в культурі. Та сам по собі факт показовий, що з двома велетнями колишнього СРСР — Росією та Україною — вже підписано такі важливі міждержавні документи.

Показово принаймні тому, що ми — на шляху до усунення пропагандистських штампів і в міждержавних відносинах також.

«Дума».
(Болгарія).

Пропозиції

Черговий план Венса і Оуена

Як повідомили інформаційні агентства, Сайрус Венс і лорд Оуен, які уповноважені ООН і ЄС примирити ворогуючі сторони в Боснії і Герцеговині, підготували новий план щодо майбутнього конституційного устрою цієї країни.

Передбачається, що це буде єдина, але децентралізована держава, поділена на так звані регії та провінції. Керівництво почергово доручатимуть представникам трьох громад — сербів, хорватів і мусульман. Центрові делегується законодавча влада, він також слідкуватиме за дотриманням прав людини. Регії та провінції отримають широку автономію, матимуть власну поліцію, в їхніх компетенціях будуть питання економіки, освіти, культури тощо. Кількість регій та провінцій визначатиметься за географічними та економічними критеріями, але так, щоби в кожній домінувала чисельніша етнічна група. Проект Венса — Оуена виключає визнання захоплених територій і результатів етнічної «чистки» в Боснії.

Та чи принесе цей план мир у Сараєво, ніхто з оглядачів з упевністю сказати не може. Як відомо, нещодавно, коли лідери трьох боснійських громад вели переговори в Женеві, війна в Боснії і Герцеговині не тільки не припинилася, а й розгорілася з ще більшою силою. Окрім того, лідер боснійських мусульман Алія Ізетбегович заявив, що відхиляє план Венса та Оуена, оскільки серби контролюють 70 відсотків території країни.

Спартак ТОЛОКА.

Речі

«ГОЛОДНІ»

Під такою назвою вмістив цей знімок американський журнал «Ю-Ес ньюс енд уорлд ріпорт», надрукувавши велику статтю про різні аспекти поведінки людини в екстремальних медичних ситуаціях. На ньому можна побачити лише малу частину колекції предметів, які проковтнули люди й вилучили хірурги. Набір, загалом, стандартний: монетка й гудзик, серга й англійська булавка, шуруп та значок. Та є й лезо бритви, що її проковтнула 25-річна людина, й кубик від «дитячого конструктора», який також опинився у шлунку дорослого.

Місту загрожувала небезпека. В центрі Києва, на велелюдді, поблизу кінцевої зупинки трамваю восьмого маршруту та університету, зухвало стримів над зеленим газоном той страшний об'єкт, і ніхто не знав про його шкідливість. Студенти призначали тут побачення і навіть пильні полковники з «воєнки» сусіднього університету не підозрювали, що зображені на штампованих таблицях бойові об'єкти — хлоп'ячі забавки порівняно з тим, що причаївся за червоним муром. Нарешті місто могло спати спокійно. За одну ніч небезпечний об'єкт зник з лиця землі. Його знищили за всіма правилами військової техніки. Скреготнув бетон. Вдарила злива осколків і... вибуху не було. Лише злісне гарчання бульдозера розітнуло нічну тишу. А на ранок — стерильна чистота і благодать. Снайперська точність і саперська майстерність знадобились для знищення... скульптури Галини Севрук «Дерево життя». Країна воювала з мистецтвом. І митцями.

Особистості

ТАЛАНТ — ЦЕ ОЗНАКА ВІЧНОСТІ

У БЕТОНІ не ховався снаряд. Не претендувало «дерево» й на роль міні-Чорнобиля: це тепер ми боїмося радіації: в 70-ті роки нашому здоров'ю найбільше «загрожував» вплив ворожої ідеології, а не альфа- чи бета-проміння. «Дерево життя» прирекли на смерть, бо воно було... ідеологічно шкідливим.

На бетонних гілках не висіли синьо-жовті плоди, і крона не спліталась химерно у форму тризуба. Не виглядав з-за стовбура лик божка, який вийшов у тираж і міг муляти очі новому вождеві. Скульптура зображала ідеологічно нейтральні поняття — творіння природи і рук людини. У країні, де вищим мистецтвом проголошувались агітки, вічні поняття розглядалися як диверсія проти Радянської влади.

— Коли я «садила» своє «дерево», — згадує скульптор Галина Севрук, — до мене часто підходили старі більшовики з номенклатурного будинку на вулиці Толстого. «Що це ви робите? — цікавилися. — Для чого нам слов'янська міфологія? Поряд університет — молодь треба виховувати на ідеалах. Якби пам'ятник Ленінові — тоді ставте. Можна. А ці звірі й плоди тут не потрібні. Ми доб'ємося, щоб це знищили. Не хвилюйтеся — ще й не таке прибирали...»

Можна було «не хвилюватися» — вони справді вміли нищити. Скульптури, могили, музеї, пісні. Душу народу. І вміють. Вандали лише змінили свій почерк — з цинічно відвертого на підпільний. Доказ тому — спалення «невідомими» могил Стуса Литвина, Івасюка, хати-музею Шевченка, сплюндрування пам'ятників Великому Кобзареві вже в наші дні — дні державного національного пробудження.

«Дерево життя» протрималося шість років — з 1970 по 1976-й. За офіційною версією, скульптуру було пошкоджено під час трамвайної аварії, ось тому, мовляв, її і «зняли». Очевидці розповідають: бульдозер із запущеним двигуном уже чатував на «аварію», яка, мов знущаючись над виконавцями, ніяк не виходила. Нарешті порожній вагон трамваю обережно зісковзнув з колії і зачепив мішень. Розсерджений затримкою бульдозерист з відчайдушністю камікадзе кинувся на таран. А до ранку, як уже відомо, вантажівки повивозили і «коріння».

Скреготіння бульдозерних гусениць — вирок не бетону. Авторові. «Товариші» з Орджонікідзе та Володимирської давно «гнівалися» на Галину Сильвестрівну. За членство у клубі творчої молоді — відомому осередку шестидесятників. За вітраж Тарасу Шевченкові в Київському університеті (автори проекту — Опанас Заливаха, Алла Горська, Людмила Семикіна та Галина Севрук. Через хворобу Галина не брала активної участі у втіленні проекту і тому її «помилували» — оминули під час репресії. Ненадовго). За підпис під відомим листом до Брежнєва: 150 діячів української культури стали на захист своїх переслідуваних товаришів. А ще більше за безкомпромісність: три подруги — Алла Горська, Галина Севрук та Людмила Семикіна — трималися до кінця, не били себе каятливо в груди за «непродуманий вчинок» і не відмовилися від підпису. Керівництво Спілки художників тодішньої УРСР поспішило вмити руки. На президії лист кваліфікували як антирадянський. Ату авторів! Терміново зібрали розширене засідання: на порядку денному — виключення із Спілки художників ворогів Радянської влади, бандерівців (!) Горської, Севрук, Семикіної. Запланована одностайність того разу не пройшла: **колеги «ворогів» виявили «незрозумілий» опір і не дали «добро» на виключення із Спілки її найталановитіших членів. Тоді взялися за колег**: після відповідної партійної обробки дедалі більше рук піднімалося догори, дедалі більше очей опускалося долу.

Гусениці розчавили бетон. Спілчанські чиновники — душу. Відібрали майстерню. Дали гіршу. Потім забрали й гіршу. Знайшла третю — «не положено». Тодішній голова Київської організації СХ М. Романишин (нині — директор Музею українського образотворчого мистецтва) запропонував «угоду»: «Поверни членський квиток (не віддавала його з принципу: кому!) — видамо довідку. За нею зможеш працювати в майстерні». Довідка діяла недовго. Четверту майстерню також «експропріювали». А вдома — в двох невеличких кімнатах — п'ять душ. Працювати ніде. Знали, що б'ють «під дих» і вдарили.

— Робота була для мене життям. Але навіть заради неї я не могла переступити через себе. Боялася не презирства товаришів. Багато хто під вагою обставин відрікся від свого слова. Ні, це не були боягузи чи тюхтії, а цілком порядні люди. Час був такий жорстокий. Я нікого не осуджую. Бог їм суддя і власне сумління. Чесність перед собою — моя вроджена риса. Не хвалюся, бо заслуга в тім не моя, а батьків. Дякую їм за це. До речі, мама не визнавала моїх поглядів: «Ти націоналістка!» — кричала. Але сама ж вчила з колиски — честь понад усе! Що зробиш, дворянська кров. (Мама Галини Севрук з родини Григоровичів-Барських. — Авт.). Можна було мати не «ті» погляди, але зраджувати друзів — зраджувати честь. Найповніший внутрішній контакт був з батьком. Такий, слава Богу, нині маю із сином. Величезний вплив на мене мав Іван Світличний. Низько схиляю голову перед його світлою пам'яттю...

Між іншим, синові Андрію також дісталося за мамині переконання. У 1976 році Галина Севрук відвідала Надію Світличну, яка щойно повернулася з неволі. Очевидно, на Володимирській розцінили це як новий антирадянський вчинок «бандерівки Севрук». Сина — студента політехнічного інституту — негайно відлучили від військової кафедри — раптом секрети «воєнки» він передасть «відщепенцям». Перший відділ «сів на хвіст». Загрожувало виключення. Спасибі, добрі люди допомогли відстояти «потенційного шпигуна».

Але Галину Сильвестрівну таки «дістали». Невдовзі «Вечірка» на весь Київ розсурмила про «злочинну діяльність геодезиста Івана Русина та його спільниці Галини Севрук». Цього разу поміняли козирі — задіяли не ідеологію, а банальний кримінал: махінатор Русин, під час виконання службових обов'язків (аж копання землі — **Авт.**) займався приписками і з допомогою Севрук привласнював гроші. Наступного дня до «злочинниці» завітали з обшуком. Як і передбачалося, знайшли речові докази. Ні, це не були сотенні банкноти, одержані від фінансових операцій, а... праці Костомарова і Грушевського. Може, звинувачений у шахрайстві геодезист Русин, як Остап Бендер, черпав з книжок способи відмивання грошей у трудящих.

Насправді, землекопацька діяльність головного героя фейлетону абсолютно не хвилювала органи. Справжня причина появи «махінаторських операцій» — активна діяльність Івана Русина в русі шестидесятників. Уже не вперше Іван привертав до себе увагу «добродіїв» із вже згадуваної вулиці. Перший обшук у його квартирі не дав компромату (Русин встиг проковтнути аркуш з віршем Ліни Костенко), потрібно було «шити» справу з нового краму. Русин дав притулок Надії Світличній, чим страшенно розсердив кадебістів. Вони карали кожного, хто насмілювався не розривати знайомства з учорашніми в'язнями і розмикав ізоляційне коло, окреслене «магами» в погонах. Ось звідки «ріжки» в історії про «шахраїв». Втім, яка там історія — так собі, невеликий епізод у ганебній епопеї фальсифікації.

Тільки в 1985 році в Галини Сильвестрівни з'явилася можливість виставити свої роботи. Навряд чи зарадив слабкий подув вітру примарної перебудови. Швидше, перемогла наполегливість Раїси Гуляницької, з ініціативи якої в будинку-музеї Світлицького організували виставку робіт учнів справжнього Майстра. Галині Севрук пощастило на вчителя. Друга виставка — персональна — відбулася в музеї історії Подолу восени 1988 року. Ще через три роки пані Галина стала «виїзною» — разом зі своїми роботами перелетіла океан. Українці Канади тепло вітали шестидесятницю, про яку знали лише із сторінок західної преси та самвидавів.

У ці дні творчий набуток Галини Севрук експонується в Національному музеї історії України. Оцінка її творчості традиційно «адаптувалася» в партійних, кадебістських та чиновницьких кабінетах. А колега по мистецькому цехові, скульптор Сенькевич, між іншим, навіть у написі до скульптури Марусі Чурай побачив крамолу: знаємо, мовляв, за чим болить серце, а сльози не ллються. Я не хочу вписуватися у «традицію» і свідомо уникаю рецензування виставлених робіт. У шанувальників мистецтва з'явилася чудова нагода на власні очі переконатися у великій силі таланту майстра. Приходьте — побачите!

Галина Севрук працює в різних галузях мистецтва — живописі, кераміці, графіці, скульптурі, проте найулюбленіша — керамічна скульптура. В її творчості переважає історична тема. Мабуть, недаремно так затято затягували зашморг навколо її імені — роботи Севрук не могли кликати в комуністичну далечінь, бо завжди нагадували — хто ми і що ми на цій землі. А пробуджена національна свідомість — зайва річ у побудові «світлого майбутнього».

Історик Михайло Брайчевський у статті про Галину Севрук писав, що глина в її руках створила «величезну галерею портретів творців давньоруської культури». Сама авторка зізнається, що їй в історичних циклах «Княжа доба» та «Козацька давнина» хотілося показати не тільки політичних діячів, «бо славу державі не лише князі творять», а, передусім, діячів культури та науки. Таких, як Іларіон, Агапіт, Нестор, Алімпій, Милоніг. Постаті козаків та гетьманів не портретні зображення, а, швидше, символічні композиції, філософське осмислення історії України.

Крім станкових керамічних скульптур, майстер виконала кілька монументальних робіт на замовлення. Це переважно декоративні панно та рельєфні скульптури: остання монументальна робота — панно в готелі «Турист» у Києві «Місто на семи горбах».

Багато імен шестидесятників, особливо тих, хто не повернувся на арену активної політичної діяльності, поволі відходять у забуття. Про них згадують лише тоді, коли читають некрологи. Тоді в ефірі з'являються наспіх склепані передачі про «мученицьке життя», а на шпальтах газет скупо відводиться площа для спочилого в Бозі. Ми в боргу перед мертвими і живими. Іван Світличний довго помирав перед нашими очима. Не бачили. Не прийшли з елементарною допомогою, якої так потребувала його родина...

Майже ніхто не знає про нинішню долю Семикіної, Масютка, Севрук. У Галини Сильвестрівни, між іншим, і досі немає майстерні. Тільки з ласки начальства районного виховного центру їй виділили приміщення для роботи — в обмін на заняття з гуртком дітей.

— Недавно, — гірко всміхається Галина Сильвестрівна, — ледь не позбулася своїх гуртківців. Діти втікають до «престижнішої» секції, яка недавно побувала за кордоном. Така в нас конкуренція.

Всупереч матеріальним нестаткам і життєвій скруті опальний майстер жодної своєї роботи не продала за межі України. У межах, зрозуміло, ще не дуже навчились цінувати. Потім оцінять, вважає пані Галина. За кордони можна розпродати все, але з чим залишимось тут, коли схаменемося.

Тепер уже екс-міністр культури Лариса Хоролець підписала розпорядження про відновлення скультури «Дерево життя», по-злодійськи

ТАЛАНТ — ОЗНАКА ВІЧНОСТІ

...асу Шевчен-...ому університе-...проекту — ...а, Алла Гор-...Семикіна та ... Через хво-...брала актив-...ленні «проек-...илували» — ...ас репресії. ...підпис під ...до Брежнє-... української ...на захист ...ваних това-...льше за без-... три подру-...ська, Галина ...мила Семи-...ся до кінця, ...аятливо в ...уманий вчи-...вилися від ...цтво Спілки ...шньої УРСР ...и руки. На ...кваліфікува-...нський. Ату ...ново зібрали ...дання: на по-... — виклю-... художни-...янської вла-... (!) Горської, ...кіної. Запла-...йність того ...шла: колеги ...или «незро-... і не дали ...ключення із ...талановитіших ...ялися за ко-

...повідної пар-... дедалі біль-...алося дого-...більше очей ...

...чавили бе-...ькі чиновни-...ідібрали май-...ршу. Потім ...у. Знайшла ...ложено». То-... Київської ор-...М. Романишин ...ктор Музею ...образотворчо-... запропону-... «Поверни ...ток (не від-... принципу: ...мо довідку. ... працювати ...Довідка дія-...тверту май-... «експропрію-... — в двох не-...тах — п'ять ... ніде. Зна-...під дих» і

...для мене ...авіть заради ...переступити ...лася не пре-...шів. Багато ...обставин від-...лова. Ні, це не ...тюхтії, а цiл-...м. Час був та-... Я нікого не ... суддя і влас-...сність перед ...оджена риса. ...заслуга в тім ...ів. Дякую їм ...мама не визна-...лядів: «Ти на-...кричала. Але ...з колиски — ... Що зробиш, ... (Мама Галини ... Григоровичів-...т.). Можна бу-... погляди, але ...ів — зраджу-...повніший внут-...був з батьком. ...у, нині маю із ...ий вплив на ... Світличний. ...голову перед ...жяттю...

...синові Анд-...дісталося за ...ання. У 1976 ...Севрук від-... Світлич-...йно поверну-...олі. Очевид-...олодимирській ... новий ан-...вчинок «бан-...ук». Сина — ...технічного ін-...айно відлучи-ли від військової кафедри — раптом секрети «воєнки» він передасть «відщепенцям». Перший відділ «сів на хвіст». Загрожувало виключення. Спасибі, добрі люди допомогли відстояти «потенційного шпигуна».

Але Галину Сильвестрівну таки «дістали». Невдовзі «Вечірка» на весь Київ розсурмила про «злочинну діяльність геодезиста Івана Русина та його спільниці Галини Севрук». Цього разу поміняли козирі — задіяли не ідеологію, а банальний кримінал: махінатор Русин, під час виконання службових обов'язків (аж копання землі — **Авт.**) займався приписками і з допомогою Севрук привласнював гроші. Наступного дня до «злочинниці» завітали з обшуком. Як і передбачалося, знайшли речові докази. Ні, це не були сотенні банкноти, одержані від фінансових операцій, а... праці Костомарова і Грушевського. Може, звинувачений у шахрайстві геодезист Русин, як Остап Бендер, черпав з книжок способи відмивання грошей у трудящих.

Насправді, землекопацька діяльність головного героя фейлетону абсолютно не хвилювала органи. Справжня причина появи «махінаторських операцій» — активна діяльність Івана Русина в русі шестидесятників. Уже не вперше Іван привертав до себе увагу «добродіїв» із вже згадуваної вулиці. Перший обшук у його квартирі не дав компромату (Русин встиг проковтнути аркуш з віршем Ліни Костенко), потрібно було «шити» справу з нового краму. Русин дав притулок Надії Світличній, чим страшенно розсердив кадебістів. Вони карали кожного, хто насмілювався не розривати знайомства з учорашніми в'язнями і розмикав ізоляційне коло, окреслене «магами» в погонах. Ось звідки «ріжки» в історії про «шахраїв». Втім, яка там історія — так собі, невеликий епізод у ганебній епопеї фальсифікації.

Тільки в 1985 році в Галини Сильвестрівни з'явилася можливість виставити свої роботи. Навряд чи зарадив слабкий подув вітру примарної перебудови. Швидше, перемогла наполегливість Раїси Гуляницької, з ініціативи якої в будинку-музеї Світлицького організували виставку робіт учнів справжнього Майстра. Галині Севрук пощастило на вчителя. Друга виставка — персональна — відбулася в музеї історії Подолу восени 1988 року. Ще через три роки пані Галина стала «виїзною» — разом зі своїми роботами перелетіла океан. Українці Канади тепло вітали шестидесятницю, про яку знали лише із сторінок західної преси та самвидавів.

У ці дні творчий набуток Галини Севрук експонується в Національному музеї історії України. Оцінка її творчості традиційно «адаптувалася» в партійних, кадебістських та чиновницьких кабінетах. А колега по мистецькому цехові, скульптор Сенькевич, між іншим, навіть у написі до скульптури Марусі Чурай побачив крамолу: знаємо, мовляв, за чим болить серце, а сльози не ллються. Я не хочу вписуватися у «традицію» і свідомо уникаю рецензування виставлених робіт. У шанувальників мистецтва з'явилася чудова нагода на власні очі переконатися у великій силі таланту майстра. Приходьте — побачите!

Галина Севрук працює в різних галузях мистецтва — живописі, кераміці, графіці, скульптурі, проте найулюбленіша — керамічна скульптура. В її творчості переважає історична тема. Мабуть, недаремно так затято затягували зашморг навколо її імені — роботи Севрук не могли кликати в комуністичну далечінь, бо завжди нагадували — хто ми і що ми на цій землі. А пробуджена національна свідомість — зайва річ у побудові «світлого майбутнього».

Історик Михайло Брайчевський у статті про Галину Севрук писав, що глина в її руках створила «величезну галерею портретів творців давньоруської культури». Сама авторка зізнається, що їй в історичних циклах «Княжа доба» та «Козацька давнина» хотілося показати не тільки політичних діячів, «бо славу державі не лише князі творять», а, передусім, діячів культури та науки. Таких, як Іларіон, Агапіт, Нестор, Алімпій, Милоніг. Постаті козаків та гетьманів не портретні зображення, а, швидше, символічні композиції, філософське осмислення історії України.

Крім станкових керамічних скульптур, майстер виконала кілька монументальних робіт на замовлення. Це переважно декоративні панно та рельєфні скульптури: остання монументальна робота — панно в готелі «Турист» у Києві «Місто на семи горбах».

Багато імен шестидесятників, особливо тих, хто не повернувся на арену активної політичної діяльності, поволі відходять у забуття. Про них згадують лише тоді, коли читають некрологи. Тоді в ефірі з'являються наспіх склепані передачі про «мученицьке життя», а на шпальтах газет скупо відводиться площа для спочилого в Бозі. Ми в боргу перед мертвими і живими. Іван Світличний довго помирав перед нашими очима. Не бачили. Не прийшли з елементарною допомогою, якої так потребувала його родина...

Майже ніхто не знає про нинішню долю Семикіної, Масютка, Севрук. У Галини Сильвестрівни, між іншим, і досі немає майстерні. Тільки з ласки начальства районного виховного центру їй виділили приміщення для роботи — в обмін на заняття з гуртком дітей.

— Недавно, — гірко всміхається Галина Сильвестрівна, — ледь не позбулася своїх гуртківців. Діти втікають до «престижнішої» секції, яка недавно побувала за кордоном. Така в нас конкуренція.

Всупереч матеріальним нестаткам і життєвій скруті опальний майстер жодної своєї роботи не продала за межі України. У межах, зрозуміло, ще не дуже навчились цінувати. Потім оцінять, вважає пані Галина. За кордони можна розпродати все, але з чим залишимось тут, коли схаменемося.

Тепер уже екс-міністр культури Лариса Хоролець підписала розпорядження про відновлення скульптури «Дерево життя», по-злодійськи

знищеної шістнадцять років тому. Це було б не тільки акт... торичн... справедливості, ...свідчен... перемоги «наших». Це визнання вічності справжнього мистецтва над скороминущою модою на гібрид ідеології з ремісництвом: вчора останнім криком було від «батька всіх народів», сьогодні може стати від «батька одного».

Розпорядження розпорядженням. Втілене на папері, воно залишається лише добрим побажанням. Крім того, доля цього документа взагалі невідома. Спочатку його спустили в міськраду. Потім влада помінялася — папір начебто передали в депа...мент культ... Київськоі міської ад...ністрації. Чи є він там і яку резолюцію на ньому наклали — з'ясувати не вдалося. На прохання з'єднати мене з пано... ...ончике... ...жіночий голос ...риймал... голови департаменту культури суворо перепитав: «А ви записалися на телефонну розмову?» (!)

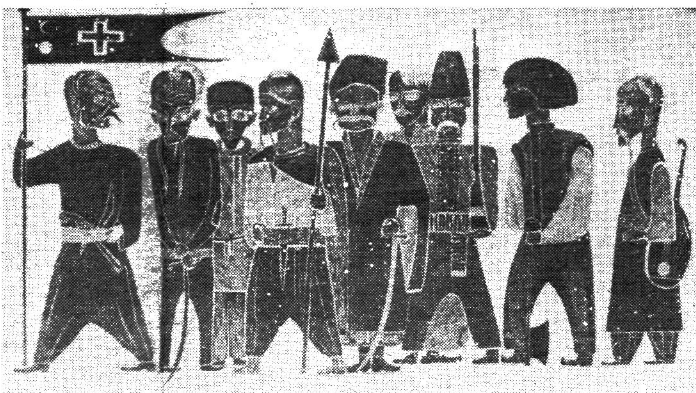
А в самої авторки майже не збереглися знімки її роботи. Є кілька неякісних відбитків, які навряд чи допоможуть у відновленні скульптури. Редакція звертається з проханням до всіх читачів: може, в чиємусь архіві збереглися знімки «Дерева життя» — станьте співучасниками хорошої справи, надішліть їх на адресу «Голосу України».

...Хочеться вірити, що скульп...а знов... ...явиться на ве...одді, поб...у університетських стін. Не біда, що вже немає трамвайної зупинки — тим безпечніше для «дерева». Будуть збиратися поважні пенсіонери з навколишніх будинків, гратимуться дітлахи, а студенти призначатимуть одне одному побачення. Бо це життя. І ... затінює його не символ ...вічності — мистецтво, а символ учорашньої епохи — бульдозер, який з тупою покірністю чавить і Митців, і Мистецтво.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

На знімках: Галина Севрук та її роботи.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Євген УКРАЇНЕЦЬ —

КРІЗЬ НІЧ ДО...

ПРО ВОЛЮ І ВОЛИКІВ

До першої річниці проголошення незалежності України писано.

Не дивно, а димно і думно
з напруги
В межі між прозорістю
часу і мною.
Пасуться воли круторогі,
моругі,
Ярмо задрімало попід
борозною.

Не жуйно, а журно
воли ремигали
І знов до ярма несуть
змуляні виї,
Та раптом — ой, леле! —
у землю рогами
І так не тваринно,
по-людськи завили.

Не легіт, а клекіт
горлянки рвав кволі,
Сяка-така сила ярмо
їхнє вкрала...
Здається, раділи б
дарованій волі —
Та як без ярма запрягтись
до орала?

Не ревно, а требно стою
на безмежжі,
А поруч — воли
круторогі, моругі.
Я знаю: навчаться «брати
чиїсь менші»
Долать борозну без ярма
і наруги.

* * *

Не спалося,
а ніч була, як море...
Т. ШЕВЧЕНКО.

Не спиться все.
А ніч моя, мов річка
Прип'ять,
Тече в конвульсіях
нуклідних, —
Печаль кадій своїх
безплідних
Несе до Бога з тихим
криком...
Чи донесе?

А гіркота
Лягла до ніг стеблом
полинним,
Тепер довіку будем разом,
На зло всім чварам
і образам
Крізь ніч до ранку ми
полинем,
Як Зірка та.

ВАРІАЦІЇ НА ТЕМУ ГРІХА

Радій, людино, веснам
вередливим,
Котячим крикам і
струмкам радій,
Радій громам і стоголосим
зливам,
Плодам своїх стриножених
надій!
Радій, людино,
бо в тобі початок,
Сумуй, людино,
бо в тобі — кінець.
Сьогодні ти в життя стоїш
на чатах,
На гроб йому готуючи
вінець.
А завтра в гості Бог
прийде безбожний,
Що силою і глуздом
наділив
Шматок єства гарячий і
тривожний,
Найкращий від усіх
весняних злив.
Не просто в гості
явиться всевишній,
А замолити неспокутний
гріх. —
Дав чистий цвіт він
яблуням і вишням,
А цвіту людям дав,
немов на сміх.
На сміх чортам, на сміх
літам грядущим
За біль посолених
сльозами ран
Молитись буде від усіх
найдужчий —
Найслабший від усіх
творець-тиран...

Каже Євген... бінетне вікно ... тючі кадри нім... ва, марудний ... що там добро... хається. Про ш... новлення приро...
Тінь високог... було. Невидим... нута в робочі ... вдавалось вряд... лікаціях у пері... зів він почитає ... му ясно: Поет... не і чутливе се... жки він так і н...

НОКТЮРН

Небесна ви...

Ковтає твій...
спекотн...
Ти все так...
така ж п...
Плетеш дум...

Умивши зем...

Неспокій с...
холо...
Прийшла, я...
ніжн...
Шукать пор...

Шалений л...

Нас поєдна...

Хоч я й не...
де крит...
Твоя в чім ...
весляр...

1968 р.

СЕРПНЕВА П...

І серпнева ...
ніби т...
Затремтіла ...

Постривайт...
я не в...
Ще не все...
ще не ...
Грім на сп...
Зупи...
Озирається ...
мов з...
І людським...
с...
І земля рі...
«М...
Я ж кохана...

Неповторна ...
украї...
Що серпне...
у найда...
Розплелась...

ПОЧАТОК Н...

Гарячу кри...

І сонце він ...
За те, що п...

Померти ма...

Любов люд...

Земля від ...
Дуби ламал...

Щоб ми не...

Поклало со...

А небо рег...
Повільно пл...
Чумац...
Кошлаті ви...

Ті зорі зна...
велик...
Воскресне ...
воскр...
*
Хіба не ди...
Чув кол...
Як плачуть...

ГОЛОС України

стнадцять ро-
уло б не тіль-
ичн праведченні перепере-
. Це визнач-
справжнього
скороминуга гібрид ідеошийництвом: вчора
ом було від
народів», сьоати від «бать-

ння розпоряд-
ене на папері.
ться лише доб-
ям. Крім того,
кумента вза-
а. Спочатку
в міськраду.
помінялася
передали в
культу Ки-
адміністра-
там і яку ре-
ньому накла-
ти не вдалося
з'єднати мене
ике жіночий
мал голови
культури су-
: «А ви запи-
фонну розмо-

торки майже не
мки її роботи.
сних відбитків,
допоможуть у
скульптури. Ре-
ться з про-
читачів: мо-
архіві збе-
ки «Дерева
ньте співучас-
ої справи, на-
адресу «Голо-

вірити, що
нов явиться
побачу уні-
стін. Не бі-
емає трамвай-
— тим безпеч-
рева». Будуть
ажні пенсіо-
шніх будин-
ться дітлахи,
ризначатимуть
побачення. Бо
затінює його
чності — мис-
мвол учораш-
— бульдозер,
покірністю
ців, і Мистецт

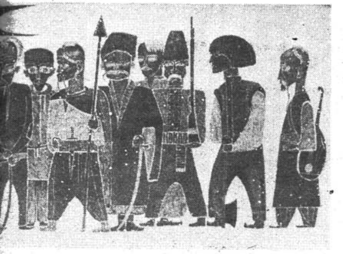
КОХАНЕЦЬ,
кореспон-
осу Украї-

: Галина Сев-
ти.

Фото
ВАЛЬЧУКА.

Євген УКРАЇНЕЦЬ

КРІЗЬ НІЧ ДО РАНКУ МИ ПОЛИНЕМ...

Наші першодруки

Каже Євген: «Осінь...». Всі задивляються в кабінетне вікно редакції «Голосу України» — летючі кадри німого кіно, мокрі скуйовджені дерева, марудний дощ змиває і змиває позолоту. І що там доброго! І що там веселого! Євген усміхається. Про що він! Про весну... Про вічне відновлення природи і душі.

Тінь високого духу мигне по чолі: щось було—не було. Невидимі сльози. Невидимка-душа... Затиснута в робочі будні, газетну лихоманку. Комусь вдавалось вряди-годи вловити її по рідкісних публікаціях у періодиці. А іноді в тісному колі друзів він почитає вірші: один-два. І тоді стає до щему ясно: Поет він милістю Божою. Бо має ніжне і чутливе серце. І стає гірко, бо до своєї книжки він так і не здобувся.

Євген творив не одну київську газету. Вибудовує архітектуру «Голосу України». І в цьому він також — поет. Одержимий своєю роботою. І де б при такому напруженні, здавалося б, взятися віршам! Але ось він відкладе олівець, замислиться, очі стануть різкими і пронизливими, і прозвучить рядок, і злетить павутиння з душ і очей. І стане зрозуміло, як важко буває цьому чоловіку, біля якого так легко людям. «А ніч моя, мов річка Прип'ять...» Болісні, ніжні, пронизливі вірші, в яких немає лукавства, і які не пишуться задля розваги. Тільки заради прозріння. Нашого з вами.

Наталя ДЗЮБЕНКО,
член Спілки письменників України.

ПРО ВОЛЮ І ВОЛИКІВ

До першої річниці проголошення незалежності України писано.

Не дивно, а димно і думно
з напруги
В межі між прозорістю
часу і мною.
Пасуться воли круторогі,
моругі,
Ярмо задрімало попід
борозною.

Не жуйно, а журно
воли ремигали
І знов до ярма несуть
змуляні виї,
Та раптом — ой, леле! —
у землю рогами
І так не тваринно,
по-людськи завили.

Не легіт, а клекіт
горлянки рвав кволі,
Сяка-така сила ярмо
їхнє вкрала...
Здається, раділи б
дарованій волі —
Та як без ярма запрягтись
до орала?

Не ревно, а требно стою
на безмежжі,
А поруч — воли
круторогі, моругі.
Я знаю: навчаться «брати
чиїсь менші»
Долать борозну без ярма
і наруги.

* * *

Не спалося,
а ніч була, як море...
Т. ШЕВЧЕНКО.

Не спиться все.
А ніч моя, мов річка
Прип'ять,
Тече в конвульсіях
нуклідних,—
Печаль кадій своїх
безплідних
Несе до Бога з тихим
криком...
Чи донесе? —

А гіркота
Лягла до ніг стеблом
полинним,
Тепер довіку будем разом,
На зло всім чварам
і образам
Крізь ніч до ранку ми
полинем,
Як Зірка та.

ВАРІАЦІЇ НА ТЕМУ ГРІХА

Радій, людино, веснам
вередливим,
Котячим крикам і
струмкам радій,
Радій громам і стоголосим
зливам,
Плодам своїх стриножених
надій!
Радій, людино,
бо в тобі початок,
Сумуй, людино,
бо в тобі — кінець.
Сьогодні ти в життя стоїш
на чатах,
На гроб йому готуючи
вінець.
А завтра в гості Бог
прийде безбожний,
Що силою і глуздом
наділив
Шматок єства гарячий і
тривожний,
Найкращий від усіх
весняних злив.
Не просто в гості
явиться всевишній,
А замолити неспокутний
гріх.—
Дав чистий цвіт він
яблуням і вишням,
А цвіту людям дав,
немов на сміх.
На сміх чортам, на сміх
літам грядущим
За біль посслених
сльозами ран
Молитись буде від усіх
найдужчий —
Найслабший від усіх
творець-тиран...

НОКТЮРН

Ж. Н.

Небесна вирва зорями
погойдує,
Ковтає твій
спекотно-спраглий сум
Ти все така ж, ти все
така ж погордлива —
Плетеш думок замріяну
косу.

Умивши землю мовчазною
зливою,
Неспокій спалюєш в
холодному вогні...
Прийшла, як завжди,
ніжно-полохливою
Шукать поради й радості
в мені.

Шалений лет розіпнутої
вічності
Нас поєднав і напоїв
сповна,
Хоч я й не знаю,
де критерій вірності,
Твоя в чім суть,
веслярко без човна.

1968 р.

СЕРПНЕВА ГРОЗА

І серпнева гроза,
ніби травня сльоза,
Затремтіла на віях моєї
весни.
Постривайте літа,—
я не все ще сказав,
Ще не все проспівав,
ще не всим одіснив.
Грім на сполох гримить.
Зупиняється мить.
Озирається дико,
мов загнаний кінь.
І людськими печалями
серце щемить,
І земля рідна просить:
«Мене ти не кинь.
Я ж кохана твоя і надія
твоя.
Неповторна пісень
українських краса,
Що серпневим дощем
у найдальших краях
Розплелась, як пахуча
дівоча коса».

ПОЧАТОК НОЧІ

Гарячу кригу рогом
вечір краяв
І сонце він волік на страту.
За те, що притупилося
орало,
Померти мав святий
оратай.

Любов людей зігнала
до майдану.
Земля від жаху похолола.
Дуби ламали пальці:
«Дайбіг,
Щоб ми не знали ночі
слова».

Поклало сонце голову
на плаху.
А небо реготало з горя...
Повільно плентались
Чумацьким шляхом
Кошлаті вирлоокі зорі.

Ті зорі знали, що
великдень буде.—
Воскресне сонце. З ним
воскреснуть люди.

* * *

Хіба не диво? —
Чув колись я в лісі,
Як плачуть сиві стомлені
вовки,
Бо втрапити не можуть
за куліси
Театру, де вдягаються
віки...

Хто бачив раз оголене
століття —
Без гриму, що три
виміри несуть,
Той стане часу вічним
сателітом,
Межі безмежжя він
пізнає суть.

В САДУ ОСІННЬОМУ

Р. Д.

В саду осінньому
сьогодні я блукав,
Шукав твої сліди,
в траві загублені.
Під ноги падали
достиглі яблука —
Ще не ціловані та й не
пригублені.

В саду осінньому нитками
сивими
Покрило яблуні там літо
бабине.
Щоб не ходили ми та й
не просили ми,—
Росою пізньою сліди
розбавлено.

В саду осінньому шукав
минулого,
В достиглих яблуках
знайшов день
завтрашній...
Між листя ніжного,
ще непоснулого,
Та й спалахнув вогонь,
спаливши затишок.

КІНЬ

Я на коні гарячім
примчав із поля бою,
Обом ковтнуть хотілось
холодної води.
Припав же мій товариш
тремтячою губою
До озера Зневіри,
до синьої біди.
Не встиг я зачерпнути
води своїм шоломом,
Як кінь упав на землю
і ридма заіржав:
«Прости мені, людино,
та я не знав, що словом
Поранить можна глибше,
ніж крицею ножа».
Нехай прощають весни,
травневі карі ночі.
Крізь них тебе носити
не буду більше я,
Не буду більше бачить,
як п'ють вуста жіночі
З глибин твойого серця
ноктюрни солов'я.
І кінь поплив у небо,
і щезла моя мрія.
Та знов до поля бою
зове мене судьба.
А в тому полі жито,
священне жито зріє,
А з того жита — хліб мій:
до скону боротьба.

1974 р.

ХАТА

Мітлою відьма сажу
трусить з комина.
Домовику не спиться
на горищі.
Жує печаль, а на зубах
оскомиться —
Прадавніх згадок тліє
попелище.
Жили в цій хаті дід
собі із бабою,
бував тут плач.
Та сміх лунав частіше.
Літа пройшли,
розвіялись кульбабою,
Домовика ніхто уже
не тіше.

А він любив, він так
любив позаздрити,
На їхню долю
подивитись нишком...
Їм домовина стала темним
завтрашнім,
Гортає вітер поминальну
книжку.

Забили двері хати
хрестовиною,
Повіки затулили
мертвих вікон.
А доля ходе по землі
з повинною,
Ходить готова до
скінчення віку.
Дарма шукає прощення
покійників.
Ось навіть вітер іронічно
свище.
Та хата стогне,
долею покинута...
Домовику не спиться
на горищі.

1967 р.

ОПТИМІСТИЧНИЙ РЕКВІЄМ

Ніч, розбурхана псами,
Палахкоче, мов свічка.
Десь під вербами псалми
Жебонить собі річка.
Срібен місяць кадилом
Над землею вихляє.
Ну, і поминки ж дивні
Все навколо справляє!
Із горища від млину
Сипле пугач словами,
Що мурашать по спині:
«По-хо-ва... хо-хо-вали».
День сховали минулий
Серед вічності поля.
Жменю зірок сипнуло
Небо в яму на спомин.
Гей, ти пугаче-пуго,
Ніччю споєний пташе!
Ти дарма сієш тугу
В душі гордії наші.
Бо не дасть вона сходів,
Не зросте горецвітом.—
Все вмирає в природі,
Щоб дорогу дать світлу.
Тільки світло
безсмертне —
Підмурівина світу...
Ночі мруть ефемерно.
Днів колоситься жито.

СВЯТО ДИНАМІВСЬКИХ «ЗІРОК»

На честь Олега Блохіна

«ДИНАМО» (КИЇВ, УКРАЇНА) — «ОЛІМПІАКОС» (ПІРЕЙ, ГРЕЦІЯ). 3:3 (2:2). Товариський матч, присвячений 40-річчю Олега Блохіна. Київ. Республіканський стадіон. 9 листопада. Ясно. 0 градусів. 35000 глядачів.

Судді Олексій Спірін, Юрій Савченко (обидва — Росія), Сергій Татулян (Україна).

«ДИНАМО»: Михайлов (Чанов), Безсонов (Саленко), Балтача, Кузнецов, Дем'яненко (Лужний), Євтушенко, Буряк (Ковалець), Михайличенко (Шматоваленко), Заваров, Яковенко (Леоненко), Баль (Блохін). Тренер — Михайло Коман.

«ОЛІМПІАКОС»: Талікріадіс, Нантціадіс, Каратаідіс, Мавроматіс, Влахос, Кусуалос (Матцібонас, Рефенес), Литовченко (Нетідіс), Савідіс, Протасов (Софіанопулос), Карапіаліс (Кріос), Батішту. Тренер — Олег Блохін.

Голи: Литовченко (22), Карапіаліс (30), Михайличенко (32, з пенальті, 41), Софіанопулос (68), Блохін (81). Попереджено Баля і Влахоса.

— Це буде подарунок і для мене, і для тисяч вірних прихильників київського «Динамо», — сказав мені напередодні матчу іменинник Олег Блохін.

На що я відповів:

— Трохи сумно, бо тобі минуло вже сорок. А здається, ще лише вчора, коли ти з'явився в динамівському дублі. Але, з іншого боку, маєш молодецький вигляд. Як вдалося зберегти молодість?

— Це все завдяки футболу, і тільки йому, — почув у відповідь...

Такого блискучого футбольного сузір'я Київ не бачив уже давно. Незважаючи на зимову погоду, трибуни Республіканського стадіону зібрали на це торжество величезну аудиторію. Що не ім'я в київській команді — то відома особа, високі титули, видатні перемоги за плечима і нині. Завдяки цим людям український футбол здобув великого авторитету в світі. І тепер вони прославляють його, але, на жаль, у зарубіжних клубах: чемпіон Швеції — Вадим Євтушенко, переможці чемпіонату Шотландії — Олексій Михайличенко і Олег Кузнецов. Не пасе задніх і решта наших земляків, які виступають далеко від рідного дому.

Блохін з капітанською пов'язкою у складі «Динамо» з'явився у другому таймі. Він і тепер стрункий, стрімкий, технічний, як і в молоді роки. Дуже швидко знайшов він спільну мову з нинішнім лідером атак киян Віктором Леоненком, який в один з моментів віддав блискучий пас іменинникові. Той, на жаль, не влучив, але зупинився і зааплодував Вікторові за чудову передачу.

І все ж, на радість болільникам, Блохін у притаманному тільки йому стилі забив гол у ворота «Олімпіакоса», якому сьогодні віддає частку власного серця. Він — наставник цієї команди.

На жаль, все має кінець. І це свято — не виняток. Розлетілися знову по закордонах динамівські «зірки». Але їхнє світло і тепло зігріли серця болільників у рідному місті, де їх дуже люблять. Болільники в своїй більшості — оптимісти. Вони вірять, що недалекий той час, коли київське «Динамо» розпочне своє відродження. А його нові «зірки» продовжать славну історію клубу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

ЧЕМПІОНАТ КРАЇНИ З ФУТБОЛУ. ПЕРША ЛІГА. 20 ТУР.

«Евіс» (Миколаїв) — «Кристал» (Чортків) — 3:0, «Металург» (Нікополь) — «Темп» (Шепетівка) — 3:1, «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Поліграфтехніка» (Олександрія) — 2:1, «Приладист» (Мукачеве) — «Шахтар» (Павлоград) — 5:2, «Рось» (Біла Церква) — «Хімік» (Северодонецьк) — 1:1, «Динамо-2» (Київ) — «Сталь» (Алчевськ) — 2:0, «Нива» (Вінниця) — «Ворскла» (Полтава) — 1:0, «Поділля» (Хмельницький) — «Нафтовик» (Охтирка) — 0:0, «Десна» (Чернігів) — «Скала» (Стрий) — 0:0, «Автомобіліст» (Суми) — «Закарпаття» (Ужгород) — 2:1.

«Нафтовик», «Нива» — по 27 очок, СК «Одеса» — 26, «Прикарпаття» — 25, «Темп», «Ворскла» — по 23, «Автомобіліст» — 22, «Динамо-2» — 20, «Кристал», «Поділля», «Приладист», «Евіс» — по 19, «Сталь», «Металург» — по 18, «Поліграфтехніка», «Десна» — по 17, «Скала» — 16, «Хімік», «Рось» — по 15, «Закарпаття» — 13, «Артанія» — 11, «Шахтар» — 9.

Заміна на переправі

Зміщення тренерів у процесі чемпіонату для нашого футболу річ знайома. От і в Білій Церкві Станіслава Гончаренка замінено на Віктора ДУБЕНА. Новий тренер у Білій Церкві — людина своя, грав за місцеві команди. Останнім часом очолював ужгородське «Закарпаття». «Що ж сталося в «Росі», яку інформацію маєте!» — запитав я його.

— Обставини склалися так, що команда опинилася на дев'ятнадцятому місці. Хоч почала чемпіонат досить успішно. Тож керівництво клубу пішло на радикальні заходи. З Гончаренком, на жаль, поспілкуватися не вдалося. Оце і вся інформація, якою володію.

— І які ж вимоги до вас?

— Поліпшити гру команди, вивести її з небезпечної зони. Є й інші побажання. Зокрема, робити ставку на місцевих гравців.

— А де ж їх узяти?

— Мені ще важко відповісти на це запитання. Поки що в команді грає четвірка місцевих футболістів. Однак, на жаль, їхня підготовка відповідає рівневі команд колективів фізкультури. Але головне моє завдання — зберегти нинішній склад. Постараюся посилити його новими виконавцями.

— Напевно, вже є хтось на прикметі?

— Так. Це кілька футболістів, які грали на Закарпатті: Дайнеко, Тимофеєв, Галдецький, Хміль.

— А це не знекровить «Закарпаття», яке теж зірок з неба не хапає?

— Гадаю, що ні. Адже мова йде не про основних гравців. Але, як на мене, вони перспективні. Окрім названих спортсменів, запросили ще й Романа з Дніпропетровська. Взимку, може, з'являться ще нові імена.

— Ті умови, які вам запропонували, задовольняють ваші потреби?

— Ідеальні умови сьогодні знайти важко. Тренувальної бази в Білій Церкві нема. Є хороший стадіон, який клуб орендує. Оце і все.

— Як, на вашу думку, Білій Церкві потрібна ця команда?

— Людям потрібна. Футбол у цей важкий час чи не єдина радість для них. Щоправда, і керівництво міста з розумінням ставиться до футбольних проблем. Є головний спонсор — ДБК, генеральний директор якого Семен Злобинський — одночасно президент ФК «Рось». Він робить багато для футболу.

— А як з резервом у команди?

— Є дитячо-юнацька спортивна школа, де займаються учні 4—5 класів. Про них щось говорити можна буде років через п'ять, і не раніше.

— Отже, переїхали до Білої Церкви домогтися результату?

— Безперечно. А за ним, сподіваюся, прийде й усе інше...

Геннадій ОЗЕРЧУК.

Біла Церква.

ЧЕТВЕР 12 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.20 Художній фільм «Папуга, що говорить на ідиш».
10.50 СНІД. Соціально-правові аспекти.
11.20 Телефільм «Справа честі».
11.40 Концерт козацького хору с. Чулаківка Голопристанського району Херсонської області.
12.05 УТН.
12.20 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 7 серія.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Фізико-математична школа. Поняття інформації. Передача 1.
17.05 Інструментальна музика.
17.20 Заради істини і пам'яті.
18.25 По музеях і виставочних залах. Феодосія — Айвазовському.
19.00 УТН.
19.10 Мультфільм «Космічні пришельці». Фільм 1.
19.30 Дзвони Чорнобиля.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Хроніка МВС.
21.55 Гарт.
23.25 УТН.
23.40 Кінофільм «Сірано де Бержерак».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.30 «Ранок».
7.50 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 ...До шістнадцяти і старші.
10.30 Мультфільми.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Угрюм-ріка». 3 серія.
12.25 «Інцидент з «Чорною гарматою». Художній фільм (Китай).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Нові імена. Концерт.
16.15 Фільм — дітям. «...А куля летить».
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.40 «Двоє в одному човні». Про фільми А. Міндадзе та В. Абдрашитова.
19.00 Портрет на тлі. Є. Леонов.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лотто-мільйон.
21.10 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Комедіанти». 2 серія. (США).
22.05 Хіт-парад Останкіно. У перерві — 23.00 Новини.
0.00 «Інцидент з «Чорною гарматою». Художній фільм.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

10.30 Ностальгічні посиденьки.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 98 серія.
11.50 Джерела.
12.20 Мульти-пульти.
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
14.00 Вісті.
15.00 Вчитися ринку.
15.30 Бадабокі. Програма для дошкільнят (Франція).
15.50 Там-там-новини.
16.05 Теніс. «Кубок Кремля».
17.00 Так і живемо.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Ваше право. Передача 2.
18.35 Мультфільм.
18.35 Свято кожен день.
18.55 Реклама.
19.00 Київська панорама.
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 99 серія.
20.15 У світі авто- і мотоспорту.
20.45 Спеціальний комерційний вісник.
21.00 Відкритий урок історії і географії.
21.45 Дайте народу землю.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.30 Теніс. «Кубок Кремля».
22.45 Сьогодні у Верховній Раді Російської Федерації.
23.00 Із залу Конституційного суду Росії.
23.30 Фантазії на тему повісті Т. Ульямса «Римська весна місіс Стоун».

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30 Худ. фільм «Земля Санникова».
15.05 Мультфільми.
15.10 Худ. фільм «Принц-примара».
16.50 Відеомузика.
18.15 Мультфільми.
18.25 Худ. фільм «Поліцейський у Беверлі-Хіллз».
20.40 Худ. фільм «Бланш і Марі».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311215.